

Мер сидить на смерті

Автор:

[Андрій Процайло](#)

Мер сидить на смерті

Андрій Ярославович Процайло

Андрій Процайло (нар. 1975 р.) – український письменник, лауреат міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова-2014» (друга премія). Народився в селі Липники на Львівщині. Закінчив Самбірське педагогічне училище, Львівський національний університет ім. Івана Франка, Львівський державний аграрний університет, Український Вільний Університет (Мюнхен, Німеччина). Мешкає у Львові. У видавництві «Фоліо» 2014 року вийшов друком роман письменника «Привид безрукого ката».

Мер Львова осідлав смерть і дійняв її до живого. Бо вона й гадки не мала ділитися своїми секретами. Хотіла взяти місто тихо і без проблем. Адже 15 квітня 2015 року – час змови! Місто Лева, стародавній прекрасний Львів, має померти – так вирішили привиди! Гіршої біди місто не знало від заснування. Чому його потайки від людей треба стерти з лиця землі і хто в цьому винен – проблема не лишень українського красеня. Леву Безрукому знову доводиться рятувати світ. І це не перебільшення. Бо ціною тепер є не тільки звільнення однієї неприкаяної душі. На шальках терезів – свобода! Питьма прагне раз і назавжди вкрасти в світу сонце!..

У час, коли Земля нарешті усвідомила, що її епіцентр – Україна, це не дивина...

Андрій Процайло

Мер сидить на смерті

У цьому художньому творі всі події, місця, листи, послання, дійові особи (люди і привиди) вигадані.

Реальність у книжці – випадкова.

1

Лев Безрукий утік з останньої лекції. Відпустив студентів, збрехав, що має таємну зустріч... із привидом. Тямовита молодь одразу зметикувала, що нагода побалакати з привидом випадає не кожен день, тому тихенько шмигнула за викладачем.

Але, на жаль, такої небуденної okazji не могла збагнути декан факультету етнографії Борислава Болеславівна Стійка. Вона перестріла Безрукого на виході з інституту, значуще глянула на годинник і очима запитала: «Що за неподобство?..»

– Моїй Ганнусі нині рочок. Розумієте?.. – з надією спробував пояснити Безрукий.

– Я розумію, однак у суботу, Лево Львовичу, з дев'ятої до одинадцятої нуль-нуль, – вистукувала Борислава Болеславівна, як стара, проте добре збережена друкарська машинка, – ви відпрацюєте лекцію...

– Але... – Безрукий хотів нагадати суворому деканові, що субота – вихідний день, студенти мають відвідати батьків, і так вихідних у них – як кіт наплакав, та Борислава Болеславівна не дозволила йому договорити.

– Про «але...» треба думати до «але...», – попередила вона.

І зникла за дверима, як привид. Аніскілечки не зіпсувавши настрою Левові. Бо, навчений гірким досвідом, він знав, що проблеми суботи треба вирішувати в суботу, а сьогодні – середа, 15 квітня 2015 року, найщасливіший день у його житті – день народження донечки Ганнусі!..

А Борислава Болеславівна дійсно стійка!.. Як і її прізвище... Вперто гартує дисципліну! Бо що їй залишається робити, коли вдома – лише противний котяра і стіни, обклеєні розкладами занять?.. Ніякого особистого життя! На жаль...

Лев ще встиг купити Ганнусі величезну ляльку, що цвіркотіла китайською. Проте він цим не переймався – ось-ось повернеться з Лондона з чергової конференції вундеркінд Борис Мудрагель і ляльку перекодує на українську... Без проблем...

Марі відчинила двері разом із смачнющим запахом свіжоспеченого сирника... Фантастика! Чудасія! Не життя, а казка! Блаженство неймовірне!.. Лев чмокнув дружину в щічку і помчав до Ганнусі, що тягнула до татка ручки, дріботіла від радості ніжками і гугукала щастям...

Всілися за стіл. Лев тільки відкоркував шампанське, як зателенькав мобільний Марі.

– Маріє Юріівно! – телефонувала чергова лікарка. – У нас надзвичайна ситуація! Примчав якийсь божевільний, назвався магом. Із всіма щось поробив, що не рухаються і мовчать. Я одна дієздатна. Каже, що привиди ратуші затіяли змову проти Львова – хочуть украсти в міста душу! Вимагає вас!.. Інакше всіх до бісової матері відправить! Я не хочу до... бісової матері!.. Що робити?..

– Я іду! – випалила у відповідь Марі. – Зараз же! Ждіть!.. – І винувато глянула на Лева.

– Без тебе знову ніяк... – буркнув розчарований Лев.

– На жаль... – У Марі в руках уже був ключ від машини.

2

Лев усадовив дитя на коліна, налив собі на денце шампанського.

– За тебе, доню! – виголосив тост. – Звикай. Маєш таких батьків, що нудьгувати тобі не доведеться. Загартовуйся змалку. – Та не встиг випити, як заспівав

дверний дзвінок. – О, мамця щось забула!.. – зрадів він.

На порозі хитався поштар.

– Здоров'я бажаю панові Безрукому! – витріщився на господаря. – Я... тобто... вечорами не працюю... – забелькотів далі, – але... тобто... є нештатні ситуації... Лист рекомендований вам нині прийшов... тобто... Мучив мене дотепер... І я вирішив... – Листоноша замовк і намагався зосередитися.

– Тобто?.. – запитав Лев.

– Що «тобтаете»? – здивувався поштар. – Я вирішив доставити вам кореспонденцію терміново... Чую, щось важливе...

– Давайте... – Чоловік починав злити Безрукого.

– Е, ні... – замахав руками листоноша. – «Давайте» не пройде!.. Треба розписатися у моїй відомості. Вона алібі!.. Знаєте, що таке алібі?..

– Здогадуюсь, – буркнув Лев. Розписався на хмільній галочці, намальованій поштарем. – Дякую, – додав. Прислухався. Йому здалося, що плаче Ганнуса.

– «Дякую» в горло не заллеш... – помахав вказівним пальцем перед носом у господаря чоловік. Від цих слів Лева пересмикнуло. Чув уже їх одного разу.

– Маю тільки шампанське...

– Шампанське така штука, – резюмував поштар, – що коли потроїти, то майже таке саме, як горілка.

Сусідка пані Стефа висунула з дверей спочатку голову, придивилась до дотепного листоноші і знервованого Лева і випхалась повністю.

– Ти запрошуеш у гості, Левчику? – звела з надією брови.

– Ні, – відмахнувся Безрукий. – Марі викликали на роботу. Я сам. Мала вередує. Без господині гостей не приймаю...

– Шкода... А такий день! Такий день... – розчарувалася сусідка.

Листоноша очікувально мовчав. Лев спідлоба глипнув на нього.

– Зачекайте, – звелів і зник у кімнаті. Повернувся з шампанським. – Прошу, – запропонував в обмін на листа.

Поштар прицілився до повної пляшки.

– Забагато, – зробив він фаховий висновок.

– А я для чого? – цвірінькнула пані Стефа. – Заходьте. Відміtimo день народження моєї Ганнусі. Внучечки, можна сказати. Бо я їй як бабуся рідна. – Пані Стефа заштовхала поштаря до себе в квартиру. Їй треба було поговорити. А вільних вух у час комп'ютерних технологій – катма...

Ганнуся почала плакати. Лев кинув листа на тумбу біля вішалки і заспішив до дитяти. Взяв на руки, став розважати – не допомагало. Носив по квартирі, пропонував усе, що хоче, – все одно сльози. Підстрибував, виліз на табурет, ледь абажура не зняв... Не допомогло. Ніяк... Згадав про нову іграшку, увімкнув ляльку. Ганнуся мовчки послухала китайські балачки ляльки – і знову зайшлася ревом. Та все тикала пальчиком у коридор. Там ледь не вислизнула з рук – так потягнулася до... листа. Лев, радий старатися, подав дитині конверт... Ганнуся всміхнулася, почала гугукати, розглядаючи нову «іграшку», принесену дотепним дядечком. Розглядала, ніби читала. І враз застигла в наївному ангельському спантеличенні. Бо побачила зовсім іншого, білого, як стеля, за якою їй частенько доводилося спостерігати з ліжечка, татка...

Лев упізнав почерк на конверті. Його він пам'ятатиме і на тому світі. Адже ці викрутаси змінили його життя повністю. Перевернули з ніг на голову. А потім поставили на місце. Вже зовсім іншого. І подарували йому теперішнє щастя. Але нині лякали до запаморочення. Лев усадовив Ганнусю разом з листом у дитяче кріселко. Ще й припнув для безпеки. Бо не міг гарантувати, що зараз не вирубається... із страху, що стискав його голову, серце і душу водночас... Бо...

Це був почерк привида безрукого ката...

Кинувся до холодильника. Як по спасіння. Випив приправленої льодом мінералки. Решту, що була в пляшці, вилив собі на кучері. Вода дивно стікала і булькала. Ганнуса розреготалася. Її веселість привела татка до тями.

- Татко як дітвак. Правда, Ганнусю?..

І дитя підтвердило, що правда. І простягнуло таткові листа.

Лев за звичкою понюхав конверт. Він пахнув небом. Свободою... Взяв ножиці. Лівою рукою, що не мала кисті, притиснув конверт до краю стола, правою акуратно відрізав краєчок. Вийняв складеного аркуша. Глянув на свої руки - не трусилися... «Все нормально...» - подумав і взявся читати.

«Привіт, Лево!»

Я би не хотів, щоб ти отримав моє останнє земне послання. Але якщо ти читаєш цього листа - значить, грядуть проблеми. М'яко кажучи, щоб не лякати тебе...

Всі доступні мені видива вказують, що 15 квітня 2015 року над Львовом може нависнути смертельна небезпека - деякі привиди готують змову проти міста. Конкретного нічого не видно, все розпливчато і розмито. Єдине бачу чітко: мер сидить на смерті... Все... Вибач, що потурбував. На жаль (а може, на благо), на тебе вся надія. А значить - і весь тягар. Сподіваюся, що моє попередження - маленька віддяка тобі за вільну душу... Не хочу бути злим віщуном... Просто бережи дружину і доньку... Я бачу, що вони в тебе вже є...

Через мить я злечу в небо. Тримайся... Вкотре дякую за звільнення!..

Ага, я переконав Хаоса дати шанс Владі і Справедливості. Вони не знищені. Привиди війта і лавника й надалі блукають ратушею... Може, зробив дурницю... Але по-іншому вчинити не міг. Я звільнився - нехай шанс буде й у них...

Вічно вдячна тобі душа Привида безрукого ката.

Прощавай, Леве!

Дасть Бог, зустрінемося на Небі».

Ганнуся смачно спала у своєму кріселку. Лев переніс її в ліжечко. Притулився головою до дитячого тільця і вбрав у себе її ангельське дихання і запахи. Знав, що заради дитини він зробить усе. Можливе, неможливе і... всяке.

Але що?! – нависло над абажуром, у якому раптом перегоріли всі лампочки...

3

Коли Марі повернулася додому, молодий вечір уже добряче обдивився Львів. Поблукав старим містом, відвідав декілька ресторанів і кав'ярень. Виліз на ратушу. Місто вечорові подобалося. Тут би оселитися на постійно, – подумав. – Але зась. Завтра він заступить на зміну деінде. Така робота. Бо Земля ще крутиться, слава Богу...

Лев сидів на кухні за столом, дивився на застиглу вечерю.

– Ти мене чекав, Леве Львовичу? – здивувалася Марі. На нього це не було схоже. Мав апетит, як у звіра. Дружина підозрювала, що накрив стола вдруге. Заглянула до Ганнусі і всілася навпроти такого турботливого чоловіка. – Ти не повіриш, хто сьогодні наробив шуму в лікарні... – запалювала вона інтригу. Але Безрукий погасив її в зародку.

– Повірю, – сказав він. – Нині я повірю у все...

Марі трохи засмутило, що чоловік проявив таку кволу зацікавленість до її інтриги. Хвильку помовчала. Потім підійшла до холодильника, довго в ньому порпалася.

– А де шампанське, Леве?.. – запитала вона.

- Віддав поштареві.

- Не жартуй. Що він тут робив увечері?

- Приніс листа.

- Від кого?..

- Від привида безрукого ката...

- Від кого, від кого?.. - Марі не зрозуміла жарту Лева. Думала, чоловік готує їй якийсь сюрприз на день народження Ганнусі. Що вмів, то вмів...

- Від привида безрукого ката, - повторив Лев. - Ось, - подав дружині акуратно складеного аркуша.

Марі взяла в руки папір і витріщилась на чоловіка, як на диво.

- Безрукий, ти видудлив цілу пляшку шампанського?! - кинула вона здогад. - Точно! Ти здитинів! Ти ж не вмєш пити. Ти що, не знаєш, що леви не п'ють?.. - дорікнула усмішкою. - Навіщо ти мені підсунув чистий папір?..

- Що?.. - Безрукий вихопив у Марі листа і почав уголос читати. Дружина спочатку стала серйозною, а на останньому рядку спохмурніла... Вона відмовлялася вірити, що спокій і затишок так раптово можуть закінчитися. Що знову доля посилає їм випробування, дивну можливість заробити наступну порцію щастя... Або відробити щастя теперішнє... І раптом Марі дуже злякалася. За Ганнусю...

- Мені дуже прикро, але я теж маю тобі дещо сказати... - мовила Марі, все ще сподіваючись, що сьогоднішні новини - просто збіг жартівливих обставин. Лев на те лише обняв її очима. Вона так захоплюється його люблячим поглядом. - У лікарню приходив маг Наум Чортополох! - випалила Марі. - Казав, що привиди ратуші затіяли змову проти Львова - хочуть украсти в міста душу!..

- І що мер сидить на смерті... - додав Безрукий.

- Так... - ледь чутно підтвердила Марі.

Уночі за Левом ганялися дракони. Замість вивергати вогонь вони випльовували із себе запечену кров, з якої плодилися змії...

4

Міський голова Львова Юрій Данилович Змієборець виходив з ратуші, наче вилітав на крилах. Нарешті! Не лише Україна, а півсвіту визнало, що Львів – найперспективніше місто Європи! А його особисто номінують на престижну премію «Найкращий мер світу»...

Усе складається чудово. Завдяки мудрій політиці місто має інвестиції, водночас львів'яни самі господарюють. Не поєднуване – поєдналося. Люди докладають великих зусиль, працюють, як закляті, бо Львів – їхній дім. Інвесторів влаштовують прозорі правила гри, сприяння місцевої влади. І зиски, звичайно. Чесно зароблені, вигідні всім...

А який туризм!.. Світ просто вражений Львовом! Люди не розуміють, що їх сюди тягне... Здавалося б, древньої краси по всіх усюдах безліч. А хочеться побувати саме тут. І нехай дивуються... Лише багаторічний мер Львова Юрій Змієборець знає, в чому секрет. Однак нікому не каже, бо таємниці придумані Богом для вибраних... А от собі самому дорогою додому в такий визначний день подумки зізнається: це все тому, що Львів має душу!..

Вдома про нинішні успіхи вже знали. Дружина приготувала святкову вечерю, разом з дітьми пораділи... Лягав спати міський голова Львова щасливий...

А прокинувся спантеличений і знесилений...

Наче спав, але водночас боровся з божевільними привидами. Жили вони, на диво, в улюбленій картині Змієборця, яка висіла тутечки, в спальні. Досі вона була надійним вартовим господаревого спокою. Подарував картину Змієборцеві невідомий добродій у той пам'ятний день, коли мер складав присягу на вірність громаді. На звороті полотна шпичастим почерком було виведено: «Пильнуй мою душу». Для Юрія Даниловича цей напис був одночасно громом з ясного неба, Божим благословенням і оберегом... З того часу, перебуваючи в самому серці

Львова – міській ратуші, – Змієборець був певен, що Львів має душу. Знав – і все! Звідки це переконання з'явилося, мер не переймався, бо довіряв своїй інтуїції більше, ніж розуму...

З вікон намальованої ратуші вискочили привиди, і картина захиталась. На стіні у спальні з'явилася тріщина, схожа на велетенського павука... Привиди не приховували, що прийшли по душу мера... Підлещувались, обіцяли земні блага, багатства казкові. А коли не проходило – починали залякувати. Пророкували вічне пекло і гарячу смолу, топлену у славному місті Львові... Щоб знав наївний мер, хто його катує... Свої!.. За яких так стійко стоїть...

Змієборець зтявся – душі не віддав. Знесилені впертістю Змієборця привиди позалітали назад у картину і зникли. Древня ратуша провалилася у прірву вічності – у рамці зяяла чорнота... Така насичена, аж світилася. Була ніби живою. Стогнала від пекельного болю, корчилася, а коли вже не змогла терпіти, з картини посипалися іскри... Страшнючі, як колись із чорно-білого телевізора, якого малий Юрко сам вирішив відремонтувати і ледь не спалив хати... Мер хотів було кинутися гасити пожежу, але побачив себе приклеєним до високого дерев'яного крісла... Навіть голова не рухалася – потилицю присмоктала липка спинка... Мер збагнув, що він мимоволі став свідком якоїсь жахливої таємниці, після якої...

– Смерть, – підтвердила картина солодким голосом, від якого Змієборцю стало млосно. А через мить на екрані з'явилася власниця голосу. Її мер не міг не впізнати. Перед ним була власною персоною, трусилася від реготу... смерть.

– Документальний фільм, – скрипнула щелепами старушенція. – Прем'єра для останнього мера, – труснула кістками і зникла...

І побачив Змієборець середньовічний Львів, безбарвний, худий, висохлий на тараньку... І дракона, чорного, як смола, схожого на вовкулаку! Дракон нахилився над річкою і пив, пив, пив... Жадібно, ніби востанне. А коли річка перетворилася на глибочезний рів, чудовисько знайшло джерело, затоптало його своїми лапищами, насунуло купу мулу і всілося верхи, наче закоркувало своїм волохатим задом кратер вулкана... І застигло, перетворилося у кам'яну скульптуру... Тоді над ровом почало рости місто. Віки минали, як секунди, і небавом Змієборець побачив сучасний Львів... Красивий і величний!.. У ньому щасливі люди – милуються містом, а під ними... змія, що крадькома підземеллям повзла до дракона. На ній верхи сиділа смерть і скалила зуби... Змія заповзла в

пащеку дракона, і стався вибух! Річка вивергнула чудовиська і затопила місто...
Смерть плескала у свої кістляві долоні й реготала від передчуття моря трупів...

Мер відчув, як вода наповнює легені, як серце стишує ритм, як мозок затуманює,
і... прокинувся.

Був мокрий, наче хлющ, і зовсім знесилений.

- Ти кричав уві сні! - повідомила дружина.

- Ще б пак... - Зміеборець коротко переповів їй сон.

Тривога не відпускала. Такі раптові перепади настрою, звичайно ж, не додають оптимізму. Дружина пояснила стан чоловіка синдромом досягнення успіху. Так буває, розсудила вона, коли роками товчешся заради мети, вичавлюєш із себе всі соки, а коли мрія в кишені - розслаблюєшся... І знову застій, апатія... Допоки не придумаєш собі нових проблем, які терміново треба вирішити...

Мудра дружина у мера. А що дивуватися?.. Чоловіки без мудрих дружин - ніякі. Якими б звинами їх не винагородив Бог і яку б шовкову стежку їм не стелила доля...

Дорогою до мерії Юрій Данилович трохи заспокоївся. Вибудовував собі в голові план роботи на день. А був він насичений... Може, дійсно, взяти відпустку і трохи відпочити? - запитав себе словами дружини. Й одразу відповів: не час. Ще трошки... Ще два вкрай важливі іноземні проекти - і вже тоді...

Перед мером хтось уважний завбачливо відчинив важкі вхідні двері міської ратуші. З них, наче на мітлі, вилетіла жіночка із скуйовдженим чорним волоссям, у довгій квітчастій сукні.

- Ти сидиш на смерті!.. - кинула вона в очі Юрію Даниловичу і розчинилася на площі Ринок. Наче її й не було...

- Божевільна! Не звертайте уваги!.. - лепетав хтось збоку.

Але мерові оте її «Ти сидиш на смерті!..» запало не лише в голову, але й у душу...
А душа ох як уміє помучити, коли щось не по її...

5

– Юрію Даниловичу, вибачте, прошу... – хвилюючись, затиналася секретарка Віра. – Знаю, що у вас через п'ятнадцять хвилин важлива зустріч, але один пан... Напористий, як... – не договорила. Ледь не сказала шефові «як жеребець» і почервоніла...

– Хто? – спокійно запитав мер. Він знав, що просто так Віра не турбуватиме.

– Доцент кафедри етнографії Безрукий Лев Львович.

– З яким питанням?..

– Не хоче говорити, бо інакше, каже, його заберуть у божевільню...

Мер декілька секунд дивився в безвість, наче вона мала підказати йому, чи варто перед однією з найважливіших зустрічей у його житті витратити час на настирливого відвідувача.

– То що?..

– Хай заходить. На п'ять хвилин. Якщо я не зможу, сама будеш його спроваджувати.

– Добре...

Безрукий з'явився у кабінеті мера розгублений і блідий, як полотно. Наполегливість, з якою штурмував секретарку, зникла, випарувалась... Бо тепер треба було пояснити впливовій публічній людині, яка звикла оперувати фактами, що він не схилений на своїх етнографічних зацікавленнях учений...

Змієборець вийшов з-за столу. Посередині кабінету чоловіки зустрілися, привіталися за руку.

– Слухаю вас уважно. – Мер глипнув на годинника. Сісти не запрошував. Тим самим ще раз культурно натякнув, що часу в нього обмаль.

Безрукий обійшовся без передмов. З ходу переповів мерові про останнього листа з ратуші. Від привида безрукого ката. І про візит до психіатричної лікарні мага Наума Чортополоха. При словах «мер сидить на смерті» Юрія Даниловича пересмикнуло.

– Ви думаєте, я здурів? – запитав Лев.

– Ні, – відповів мер. Доцент полегшено видихнув. – Я думаю, ми здуріли обое... А тому – нам потрібно сьогодні ввечері зустрітися і скласти план нашого одужання...

Доцентові кафедри етнографії Безрукому Левові Львовичу здалося, що міський голова з нього глузує.

– Якщо ви, Юрію Даниловичу, мені не вірите, то зустріч не має сенсу...

– Проблема в тому, – мер виглядав стурбованим, – що я вірю собі... А тому... О дев'ятій вечора я вас жду. Тут. На каву...

Лев вийшов від мера ніякий. Не міг збагнути, чому Змієборець не здивувався, що з ратуші якісь привиди пишуть листи схибленим ученим. Був стриманий і наче зацікавлений. І якщо мер вважає його божевільним, для чого ця вечірня зустріч?.. Може, на Левових легендах хоче зробити рекламу ратуші і залучити ще більший потік туристів?..

Безрукий жалів, що пішов до мера. Тим більше, доказів у нього катма. Лист від ката, який для міського голови є звичайним чистим аркушем. Бо катові листи відкриваються лише Безрукому. Чомусь... Але водночас не вірити катові він не мав права. Адже на власній шкурі пережив наслідки його попередніх одкровень...

Зателефонував Марі, сказав, що повернеться пізно. Увечері має зустрітись з міським головою. Спитав, як Ганнуся...

- Будь обережний, Лево, - попросила Марі.

- Чому?..

- Бо я боюся... - призналася дружина. - Мені здається, що не тільки мер сидить на смерті... А я теж...

- Усе буде добре, - пообіцяв Лев. І збрехав. Бо у «все буде добре» не вірив у ньому жоден атом. Ні той, що відповідає за Землю, ані той, що слугує небесам...

Щоб якось згаяти час, пішов на роботу. Вирішив посидіти на кафедрі, а заодно продемонструвати Бориславі Болеславівні, який він сумлінний працівник. За останній тиждень декан уже двічі йому робила зауваження. Ще витурить з роботи до бісової матері... А він, крім порпатися в душі свого народу, більше нічого не вміє... Хіба що бетон місити на будові. І то однією рукою...

6

Головний привид Львова Домовина повертався додому злий, як демон. Після дводенних суперечок Собор привидів європейських міст постановив: забрати у Львова душу. Тимчасово... Але Домовина знав, що забрати - значить, украсти. А тимчасово - це назавжди. Не сьогоднішній, надивився світу за стільки років поневірянь землею... А це означало, що місто згине! Бездушшя перетворить його на прах, зітре з лица землі. Як цього уникнути? Одному Богові відомо, і то ще не факт. Шеф привидів теж не ликом шитий! Знається на слабкостях світу не згірше за Бога...

Любив Домовина Львів! Так зріднився з ним, що далі нікуди. Але правду теж приховати не міг. Душа міста не дотримала принципу паритету - тримати у собі порівну світла і мороку. П'ятдесят на п'ятдесят. Це були основні умови для душ при їх вселенні в тіла міст... Наскільки Домовина був поінформований...

Не винив головний привид душу Львова. Бачив, що вона старалася з усіх сил дотримувати угоди. Противилася, як могла... Але люди у Львові здуріли!.. Своім дивацтвом насильно переситили душу світлом... Та й туристи добряче допомогли, чого гріха таїти... Вже дійшло до дев'яноста на десять! А це означало, що скоро не лише зникне вся темінь Львова, а світло, як пошесть, поширюватиметься й на інші міста. Не дивно, що сусіди захвилювалися. Привиди околиць міст зініціювали зібрання, поставили питання руба... Умирати не хотів ніхто... Як Бог дав жити привидом, то треба жити... І боротися за життя до скону...

Домовина приземлився на Лису Гору. Сів на лаву і став мізкувати. Перебирав на пальцях варіанти. Вибирати, фактично, було ні з чого: поганий, гірший, поганючий... І навіщо йому ця халепа у час, коли так-сяк притерся до життя на цій грішній землі, виборов більш-менш комфортне місце в підземеллях ратуші?.. Щоб спокійно обмізкувати, як позбутися тягаря гріхів і вирватися в омріяне небо...

Але Домовина добре розумів, що противитися волі Собору – це значить нидіти десь у вічному засланні в муках... Усе одно знайдуть іншого виконавця. Це – поганючий варіант. Гірший – провалити місію і згоріти від світла. Без надії на небо... Поганий – впрягтися і вкрасти-таки душу в міста... А там буде видно... Життя покаже... Щомиті щось та й міняється – не треба заглядати далеко у віки...

На поганому варіанті головний привид Львова і зупинився.

Він підвівся, набрав повні легені вітру і полетів у ратушу. У свій кабінет. Щоб працювати...

Зайшов. Мер Юрій Змієборець сидів за столом. Переглядав якісь папери.

– Якого дідька ти тут робиш? – обурився Домовина. – Маєш тіло, дружину, дітей – іди додому і насолоджуйся життям!..

Боже, які ці люди телепні!.. Не вміють смакувати життя... Оце попробував би Змієборець невидимим тинятися ратушею і надіятися на чудо... Що коли-небудь звільниться і злетить...

Домовина і Змієборець мали один кабінет на двох. Мер, звичайно, привида не бачив і не чув. Не знати навіть, чи відчував. Зате привид усе бачив і все знав. Та от мало що міг вдіяти... Отаке-то життя. Змієборець, на відміну від попередніх мерів, Домовині не заважав. Удень привид терпів його легко. А ось з настанням сутінків це давалося йому непросто. І зараз, коли Домовина мав прийняти вкрай важливі рішення, присутність мера його неймовірно дратувала...

– Іди додому!.. Йди геть!.. – навіював привид мерові. Але той не зважав. Сидів у кріслі, як прилиплий до каstrулі вареник...

І що мав робити головний привид?.. Змієборець тут більшою мірою господар – бо має тіло...

Домовина вирішив заспокоїтися і займатися своїми справами... Вийняв пляшечку парфумів, оббризкав весь кабінет. Щоб духом мера не смерділо.

Нестерпний Змієборець повідчиняв вікна. Хоч надворі стояла застуджена весна. Вітряна, слизька і розхристана... Точнісінько як настрої у головного привида Домовини...

7

Лев стояв на площі Ринок перед ратушею і пильнував велику стрілку старезного міського годинника. Коли вона перескочила на одинадцятю – увійшов у будівлю. Охоронець його не займав, бо звук до вештання туристів, які прагнули потрапити на оглядовий майданчик на ратуші, щоб подивитися на нічне місто.

Приймальня мера була порожньою. На стіні пульсував годинник – далеко не такий, як на будівлі. Сучасний. Без життя. На батарейках.

– Заходьте, Лево Львовичу, – заговорила приймальня голосом мера. З якогось прихованого динаміка, здогадався Безрукий.

Кабінет міського голови ввечері здавався зовсім іншим. Похмурим і чужим.

– Я тут... – мовив Лев. Наче прагнув, щоб Юрій Данилович звернув на нього увагу. Бо погляд мера був десь далеко, за тридев'ять земель.

– Це добре, пане Лево... Дуже добре... А ось я такої впевненості щодо себе не маю...

Довгих декілька хвилин чоловіки дивилися один на одного, ніби шукали якогось іншого зв'язку, крім очей... Не знайшли. Тоді мер почав:

– Я вам розповім дещо... Це, в основному, дивні збіги, що переслідують мене останній тиждень... Гм... І ще дещо. – Сумніви вискочили на його обличчі, натягнули канат і почали перетягувати: хто – кого? – Але все по порядку... Тоді ви зрозумієте, чому я казав вам, що здурів... І пересвідчитесь, що я з вас не кепкував... – Мер запросив гостя сісти. Як і обіцяв, почав готувати каву. Її запах трохи перебивав холодну моторошність, що витала в кабінеті.

– Так... – Безрукому наче заклинило язика. Мізки буксували, як старий комп'ютер.

Мер чекав, що вчений ще докине кілька слів. А коли збагнув, що чекання марне, заговорив сам. Був схвильований і цього не приховував.

Юрій Змієборець детально розповів сон, в якому у нього намагалися викрасти душу і ледь не втопили... Розказав про розпатлану жінку, що попередила його «про сидіння на смерті». Згадав про вранішній візит Лева, після якого він полегшено зітхнув, бо виплутуватися з чортівні вдвох набагато веселіше.

– Якщо нереальні події повторюються не лише у моїй голові, а ще й у головах інших, – це вже не божевілля, правда?

Безрукий, загартований злиднями у дитячому будинку, знав, як змусити мізки працювати. Він пообіцяв їм на вечір шоколад з горіхами. Від того в роті з'явилася слина і завівся язик. Дар мови було успішно реанімовано.

– Не факт, – відповів він тепер уже упевнено.

– Тобто?.. – Міського голову така відповідь не влаштовувала.

- Це може означати, що божевілля прагне стати реальністю...

- І що, цьому можна запобігти?

- Так. - Безрукий зробив тривалу паузу. - Прийняти нову реальність.

- А це значить, що я сиджу на смерті і що привиди хочуть украсти у Львова душу?

- Атож.

- Тоді я нічого не розумію...

- Все ви розумієте, Юрію Даниловичу, - втішив мера Лев. - Просто ваш теперішній земний досвід не дозволяє цього прийняти.

- А як бути?

- Не знаю... Переконаний лише в одному, що «бути» - треба ще заслужити... Сидіти склавши руки - не допоможе... Можна, правда, ще молитися, щоб те, що зараз із нами відбувається, виявилось наївними масовими галюцинаціями. Повірте, я маю досвід спілкування з привидами. Я ж Безрукий... У прямому і переносному значенні. - Лев показав свою покалічену, обрубану руку.

Мер підскочив на кріслі, як на гойдалці. Перебрав папери на столі. Потім попорпався в тумбі.

- Ось, знайшов нарешті! - І він простягнув папір Левові: - Почитайте...

Лев повертів аркуш у руках, сказав здивовано:

- Тут же нічого не написано. Що я маю читати?..

Змієборець нервово вихопив папір із рук нахабного вченого. Пробіг по ньому очима.

– Ви з мене глузуєте? – запитав з притиском.

– Мені зараз, проти ночі, не до глузувань. Просто я здогадуюсь...

– Які здогади? – скипів мер. – Тут чорним по білому написано. Слухайте... – Змієборець почав читати: – «Дякую. Ваші знання допомогли мені злетіти. З повагою, Привид безрукого ката. PS. Передайте вітання Левові Безрукому».

– Я не договорив, Юрію Даниловичу... Винятковість катових листів полягає в тому, що їх може прочитати лише адресат. У даному випадку – ви. Звідки я знаю? Бо я теж маю такого листа... І моя дружина каже, що я з неї глузую... Прошу... – Лев подав мерові останнє послання ката.

– Нема нічого... – промимрив Змієборець, розглядаючи аркуша. Раптом він його понюхав. Скривився. – Пахне, як у моєму кабінеті проти ночі. Звідки беруться ці затхлі запахи?

– Не знаю... Краще я вам прочитаю... – Безрукий забрав у Змієборця аркуша, впевнено, як щойно мер, прочитав свого листа. На відміну від міського голови, Левові лист пахнув свіжим небом.

– Що робити? – запитав по паузі Змієборець.

– Це вже питання, яке не любить сидіти склавши руки. І вкрай важливе. Саме воно щось та й може вирішити... Так от... – Лев вирішив від мера нічого не таїти. Розповів, як він був причетний до звільнення з ратуші привида безрукого ката... Аби голова міста не тішив себе ілюзіями, що до нього в гості завітала казка.

Юрій Данилович Змієборець довго боровся із змієм, який поселився у його голові... І не переборов... Змій переконав його, що він реальний. Попри суцільну дивину...

Кабінетом прошмигнув холод. Такі відчуття з часу падіння з вікна Безрукого вже не бентежили. Проте мер змінився.

– Хочете правду?.. – раптом запропонував Змієборець.

– Я її знаю... – Безрукий, як снайпер, націлювався в очі збентеженого мера. – У миті, коли вас попускає передчуття, – карбував він, – ви переконані, що гаєте час на божевілья... І ви хочете мене прогнати... Це нормально. У мене таке було... Але, знову ж таки, наступної миті вас щось не пускає...

– Атож... – приречено погодився міський голова.

– Це все привиди. Вони з нами повсякчас. Просто... не даються чути... А зараз... Хіба ви не розумієте, що ми не самі? – запитав Безрукий.

Юрій Змієборець намагався вловити ритм дійсності. Зробивши декілька довгих вдихів-видихів, він запитав:

– Як повернутися до нормального життя?

– Не маю жодного поняття, – зізнався Лев. – Життя підказує поступово. Ось мене, приміром, зараз цікавить, на чому ви сидите?

Юрій Данилович зіскочив з крісла. Подивився на свіжу вм'ятину від своїх сідниць. Відсунув крісло, глянув на підлогу, під стіл. Знову взявся за крісло. Обстежив від ніжок і до спинки. Звичайне, трохи протерте, зручне крісло... Ні більше ні менше.

Безрукий не зводив очей з міського голови.

– Що? – запитав мер у цих очей. – Крісло як крісло... Де та смерть?..

– Якщо ви не проти, я поділюся з вами деякими здогадами. Бо маю досвід, як розгадувати зашифровані послання з іншого світу.

– Яке там «проти»? – обурився мер. – Ви зараз тут для того, щоб я щось зрештою зрозумів! І міг контролювати ситуацію... Або схибнув остаточно... – докинув приречено.

– Але спочатку декілька навідних запитань. Ви щось знаєте про душу Львова?

– Знаю! Лише те, що вона е...

- Звідки?

- Відчуваю...

- Цього мало... - Безрукий міркував, з чого почати. - Отже, ми маємо застереження від привида ката, від мага, від дивної жінки про те, що ви сидите на смерті... Сон, де вас тероризує смерть і де дракон випиває річку... Схоже, Полтву, на якій стоїть Львів... Слова мага Наума Чортополоха, що привиди хочуть вкрасти душу Львова. Все?

- Ні... - Юрій Данилович боровся сам із собою. Швидше, із здоровим глуздом, який наказував йому мовчати.

- Якщо ви будете від мене приховувати деталі - у нас нічого не вийде. Самотужки у справі з привидами перемогти неможливо. Самостійно можна лише збожеволіти...

- Два роки тому у Львові побував один з чаклунів, який брав участь у «Битві екстрасенсів». Чули про таку передачу?

- Чув... І що?

- Так от. Він досліджував енергетику Львова. Побував у старих церквах, музеях, будинках, вилазив на Високий Замок, тиждень товкся тут, у ратуші...

- І що? - Безрукий забув, що перед ним сам мер! «Щокав» до нього, як до якогось пацана.

- Він повідомив, що Львів поглинає темряву... Що темні сили пишуть тут на кожному кроці, скуті світлом... І що гряде велика змова темряви проти Львова - місто хочуть умертвити!.. - Мер зблід. - Утопити!.. - додав він. - Так, чаклун сказав «утопити»... - промимрив ледь чутно. - Як уві сні...

- Ну, сон - це не документ, - мовив Безрукий. - Давайте про змову. Коли вона має відбутися? Казав щось про це ваш чаклун?

- Казав, - відповів мер. - 15 квітня 2015 року... Тобто вчора...

Безрукий скуйовдив свої кучері.

- Про це саме попереджає і привид безрукого ката. Ще один доказ...

- І ще екстрасенс підтвердив, що мером міста в цей час я є неспроста. Адже мое ім'я та прізвище – як у легендарного Юрія Зміборця, покровителя Львова... І це не простий збіг...

- Так... – захопив мери продовжувати Лев.

- Чаклун також спрогнозував, що цього дня я осідлаю дракона... І якщо він мені відкриється, я врятую місто...

- Якого дня?

- 15 квітня 2015 року... А про який день ми говоримо?... – Мери розізлило, що доцент поводить з ним, як слідчий з підозрюваним.

Безрукий збагнув, що натрапив на ниточку таємничого клубка, який приховує секрет сидіння мери на смерті. Треба обережно розплутувати цього мотка, щоб не обірвати нитки. Аби, не доведи Боже, не випустити її з рук...

- А де ви були 15 квітня 2015 року?

- Тут, у кабінеті. В сесійному залі... Багато де був – я ж не прив'язаний до крісла! Ще водив іноземців на оглядовий майданчик ратуші... Ага, і в історичний музей забігав... Опівдні, перед обідом... З групою інвесторів... Їх цікавили деякі експонати... Робили фото... – Обличчя мери змертвіло, стало восковим. – У тому числі вони роздивлялися...

- Крісло дракона! – вигукнув Лев.

- Атож... дракона... – Застиглий мер заплющив очі. У голові зібрався такий вінегрет, інгредієнтів якого в реальному житті не було і в помині.

Незвичайні історичні експонати – це вже була стихія Безрукого. Він почав:

– Дивне крісло, атож! Повернута очима догори голова дракона слугує замість передніх ніжок крісла. Крила дракона – замість задніх. Вигнутий хребет – сидіння, а спинкою є хвіст. Якщо крісло перекинути догори дригом, то дракон наче хоче злетіти... Крила його підняті... Я читав про одного екстрасенса, що втік від того крісла. Гнав, наче від дідька... Казав, що від нього йде смертельна енергетика... Екстрасенс був переконаний, що саме на цьому кріслі і відбувалися криваві обряди... Отак-то... Тому це крісло ще називають тронем Сатани. Людей біля нього бере млосний страх... А вночі, кажуть, з крісла з'являється привид... – розповідав Безрукий.

– Я сидів на ньому... – ледь чутно мовив мер. – Мурашки тоді бігали по спині. А встати я не міг. Не мав сил. Допоміг інвестор. Ухопив за руку, мовив жартома: «Вставай, мере, чого розсівся, як на троні!..» Я його ладен був за це розцілувати... – Змієборець виглядав, як свіжопобілена стіна. – Що тепер?.. – запитав спантеличено.

– До речі, а ви в курсі, що першим приміщенням музею була міська ратуша? – Мер кивнув, мовляв, так. – Отож-бо... Не виключено, що крісло дракона з привидами ратуші добре знайоме... В цьому кріслі мусить бути якась зачіпка... Стовідсотково. Треба мчати в музей. Поки не пізно.

– Як? Проти ночі?

– Проти ночі саме й час. Привиди оживають... Так що... Телефонуйте, домовляйтеся... Тим паче, музей тут, на місці. Лише площу перейти...

– Це божевілля!..

– А що нині не божевілля?.. Де ви бачите нормальність, Юрію Даниловичу?.. Такий час... Просто не всі до божевілля доростають... Шлунок не пускає... Ви погоджуєтеся, що дбати лише про шлунок – це не істинне призначення життя?..

– Так. Але...

– «Але» у цю мить має єдине продовження: але ми мусимо негайно дослідити крісло. І не будьте наївним – не думайте, що в цю гру вплутані тільки ми. Кілька цікавих екземплярів рвуться виконати свою роботу. І далеко не факт, що не

поп'ють нашої крові...

Директор історичного музею Пошуковець Степан Васильович переднічного дзвінка мера з'явився.

- Слухаю, - мовив насторожено. - Щось сталося?

- Ні. Все нормально. Просто у мене зараз у кабінеті є один схиблений вчений-етнограф, і він хоче подивитися на крісло дракона. Те, що ви мені з друзями показували...

- Знаю. А чи не міг би ваш учений зачекати до ранку? - запитав директор з надією.

- Не може... - відповів мер.

- Юрію Даниловичу, тут така делікатна справа з тим кріслом... Навіть не знаю, як вам це пояснити... Ну так, щоб ви не подумали, що я...

- Якраз усе в «делікатній справі». Нам треба подивитися крісло вночі...

- Добре. Тоді я вас чекатиму на площі... із сторожем...

- Домовились...

Через десять хвилин, коли мер з ученим досьорбали холодну каву, директор історичного музею постукав у кабінет мера.

- Я хотів би зробити ще одну спробу відмовити вас іти до того крісла...

- Давайте... - запропонував мер.

- Благаю, не йдіть... Немає чого з темними світами жартувати. - І директор звернувся до Лева: - Ви ж учений, етнограф, ви ж маєте знати, що навіть крісло має душу. Двері оті скриплячі теж мають душу. Львів має душу!..

– Саме душа Львова мене найбільше цікавить! – ошелешив директора Безрукий. –
Ходімо!

Мер мовчки стенив плечима. Наче це був не владний мер, а якийсь послужний
ходячий пристрій до божевільного вченого, схожого на дикого лева, що прагне
крові.

Привид Домовина не був би головним привидом Львова, якби уважно не фіксував
усього, що відбувалося в кабінеті мера (його теж, до речі). І був би останнім
лопухом, якби не полетів слідом за мером і доцентом, з якими, судячи з усього,
йому трішки доведеться поморочитися... Не все так легко, як здається... А що
поробиш?.. Життя...

А ще Домовина належно оцінив мізки цих двох сміливців. Молодці!.. Швидко
допетрали... Бо саме з крісла дракона Верховний привид радив йому починати
пошуки душі Львова... Нині опівночі...

8

Головний привид Львова кружляв біля мера і доцента й тішився, як
ненормальний. Відривався на всі сто. Що вони, смертні, можуть побачити своїми
сліпими очима? Як фіранки тріпочуть од вітру? Хіба що... Те, що багато до чого
додумалися, за це їх варто похвалити. Бо люди так деградували у пошуках
комфорту для тіла, що перестали вірити у правду. Для них справжня правда –
божевілля, химери, фантазії... У кращому випадку – казки... Тому наймудріші –
діти. Або «схиблені». Так люди називають тих, хто вміє бачити не лише ковбасу...

Домовина стільки часу провів поруч Змієборця, бачив його як ззовні, так і
зсередини, але що той такий мудрий – навіть не передбачав... Певно, мер у нього
навчився. Все-таки постійне перебування в оточенні іншої енергії марно не
минуло...

Доцента Безрукого привид уже знав не з чуток. Екземпляр такий, що ого-го!..
Витягнув із земного пекла привида безрукого ката... Пощастило катові...
Домовина йому заздрих. Бо сам хотів би покинути ці кляті руїни і знестися в

небо! Може, коли вкраде душу в міста і надійно замкне, то вдасться. Принаймні такі можливості Хаосом передбачені. Побачимо... А Безрукого після звільнення ката Домовина зненавидів не на жарт... Більше за пекельний промінь сонця!

І ось тепер, коли Морок з хвилини на хвилину запанує на землі, двоє земних люців ідуть в історичний музей, до священного трону дракона, щоб побачити дива?.. Хто вам ці дива відкриє, людоньки?.. Ви думаете, що Бог вам дав очі, щоб бачити?.. Дзуськи! Очі маєте для того, щоб бути сліпими! Вони не відкривають, вони закривають від вас світ! Бо що можна вгледіти через дві цяточки, що безперервно бігають по ліліпутській орбіті, ще й, як хмарами, затьмарюються кліпанням? Що?

Домовина бачив, як крісло оживає... Як з'являється його дух, наповнюючи дикою енергією тіло дракона. Як запалюються очі чудовиська і горять запеклою кров'ю. Дракон вигинається, наче хоче проковтнути свого хвоста... І враз випрямляється у своїй страхітливій величі! Б'є себе в груди і рикає на весь світ. Дракон знає, чому сьогодні ожив. Шукає кривавими очима Домовину. Крилами наказує привидові підійти... І хоча Домовина за свої віковічні поневіряння надивився всього, йому стає страшно...

Годинник на ратуші почав вибивати північ. З першим його бамканням дракона затрусило. Він умить зробився одним смоляним згустком, з якого виринула смерть. Вона нахабно щирилася привида і махала косою. А дракон знову почав ставати кріслом. Годинник бив далі, наче вгачував гвіздки в домовину. Смерть всілася на крісло. Посовалася своїм кістлявим задом, ніби намагалася вмотитися зручніше. А коли годинник на ратуші востаннє бамкнув і затих, зчезла. Як спалах, Домовина побачив на місці, де щойно совалася смерть, текст. Його очі миттю його зафіксували. Володів головний привид Львова такою картою пам'яті, що людям навіть не снилося. І навряд чи коли присниться. Бо вони, заземлені, навіть не володіють сном. А саме він і є справжнім життям.

Головний привид задоволено прицмокнув – перший крок зроблено. Потім ще один маленький крок, іще... І буде ціла стежка. А вже нею він добереться і до душі Львова. Був у цьому переконаний на всі сто...

Тепер можна потішитися з мера і вченого. Вони стояли посеред музею розчаровані, дивилися на мертве крісло дракона і мовчали. Мчали, щоб побачити сенсацію, а вгледіли мертву тишу... Може, їхні душі і бачили дракона, але вони не мали куди передати інформацію. Бо людські голови давно позабивані

всіляким мотлохом і до нового зачинені. Вони перемелювали те, що їм оптом завантажили ще змалечку, коли перестали вірити в дива... Що поробиш, нещасні ці люди... Вони не можуть збагнути, що їхня черепна коробочка маленька, як макове зерня. Що тих мізків – жменька, і то вони зморщені, щоб триматися купки, аби людина хоч трошки могла мислити. Інакше пропаде... Щоб до тієї черепної коробочки потрапило щось нове – треба вивільнити місце... А люди не бажають вивільнити місце. Вони скупі. Вони не ладні позбутися мотлоху. Сподіваються, що колись та й знадобиться. Тримають на чорний день. Тому їхній мозок – це смітник, який не чистять. Сміття там лише пресують. До самої смерті. Єдину чистку роблять тільки хробаки. Коли чистка вже нікому не потрібна...

Щоб хоч трохи мера і доцента розрадити, Домовина дмухнув на двері. Вони застогнали. Але ув'язнені в тілах люди подумали, що це протяг...

«Чим їх здивуєш, коли вони щодо див закриті?» – розчарувався Домовина і помчав працювати. Часу багато – він вічний. Але щоб устигнути багато, треба все робити вчасно. Привид не відкладав справ у довгий ящик – він же не людина. Хоча як би хотів нею стати знову! Народитися пухнастим малям, прожити гідне життя – і злетіти в небо! Блаженство!.. Але, як то кажуть, кесареві – кесарево, а привидам своє робить...

А ще головний привид Львова Домовина дивувався, чому смерть була такою переляканою у мить, коли, наче спалах, з'явився текст. Невже вона теж не знала, що там написано, а вгледівши, відчула для себе загрозу? Скільки привид знав смерть, він жодного разу не бачив у її очах страху... З ким, з ким, а зі смертю Домовині ох як не хотілося воювати! Зрештою, ворогів знищують, щойно вони з'являються, а смерть поки що – друг...

Домовина ввійшов у кабінет. Усівся за стіл. Увімкнув комп'ютер. Мер, скоріше за все, нині вже не повернеться. Можна спокійно, без смороду попрацювати.

Відкрив повний перелік привидів Львова. Серед них для виконання місії треба було вибрати трьох. Найбільш підходящих. Щоб і своїми мізками шурупали, і чужими могли повелівати. Щоб не губилися, потрапивши в складну ситуацію, адже не секрет, що доведеться працювати і в гарячих точках, які люди називають «святі місця». І щоб, чого доброго, не думали зрадити, бо свобода, хоч і тимчасова, все ж таки свобода... Манить своїм польотом, як гріх...

Добре, що світовий банк привидів виділив для цієї місії достатньо енергії. Бо в банку привидів Львова енергії як кіт наплакав. Вистачає хіба для того, щоб Домовині злітати на Собор. Такі часи... Криза... А з тої енергії, яку виділив світовий банк, можна організувати повноцінне вселення трьох привидів у людські тіла. Затратна справа, але що поробиш?.. Більше, фактично, не потрібно. А двох все-таки замало. Всяке буває – краще підстрахуватися. Головний привид Брюсселя, правда, скупердяй рідкісний, хотів зекономити, наполягав на виділенні енергії для вселення двох привидів, але Домовина переконав Собор, що ризик у такій надважливій операції треба звести до мінімуму...

Закукурікали треті півні. Домовина не спішив. Довго зупинявся над іменем із списку і наче перевтілювався в іншого привида. Намагався його відчутти повністю, передбачити поведінку і користь, яку той може принести під час виконання завдання.

Коли ніч почала збирати манатки, щоб іти геть з міста, головний привид Львова зробив свій вибір. Він набрав на комп'ютері:

1. Домовина.
2. Чернець.
3. Чорна дама.

Щодо себе – сумнівів не було. Він мусить піти, щоб керувати місією. Головному привидові відсиджуватися в ратуші, ховатися за чужими спинами не личить.

Чернець – привид з підземелля Єзуїтського собору. Колись продав душу дияволу. Кмітливий. Метикуватий. Досвідчений. Сильний. Гарячих точок уникає, але коли треба – мчить у гущу небезпеки без вагань.

Чорна дама – молодий привид з кав'ярні, що розміщена в підземеллі, на розі вулиць Руської та Федорова. Вибір для Домовини важкий. Але її характеристики точно знадобляться. Бо крім кмітливості, метикуватості, досвіду та сили потрібна ще зваба... Хоча кмітливості і метикуватості їй теж не бракує... Чорна дама була красунею хоч куди. Всім женихам відмовляла. А попалася на каві. Якийсь

лоботряс звабив її ще не знаним тоді чудодійним напоєм. Чорна дама була такою вдячною, що, крім тіла, здуру віддала женихові ще й душу. Тепер блукає підземеллям. Можна лише здогадуватися, хто був тим женихом... Але Чорна дама напою не розлюбила. Від неї лине такий аромат кави, що просто дурманить...

Ранок однією ногою ступив на поріг ратуші. Зараз знову примчиться мер. У нього як не безсоння, то ще щось. Себе мучить і людям спокою не має.

Головний привид Львова вимкнув комп'ютер. Сьогодні опівночі він зустрінеться з кандидатами, побалакає... Якщо буде взаємна згода, скерує кандидатури на затвердження в головний офіс. Дали енергію, тож хочуть бути в курсі її використання. І немає на те ради...

Домовина підійшов до столу мера. Зібрав у кулак енергію, взяв ручку. У записнику Змієборця зробив першу нотатку нового дня. «Смерть Львову!» – написав. І безсило опустився на крісло. Що не кажи, а користування матеріальними речами забирало в Домовини цілі підземелля сил... Та нехай... Зате у мертвому місті пануватимуть лише вони, привиди!..

9

– І що?.. – запитав мер доцента.

Безрукий безпорадно тер своїм обрубком долоню. Дивився на ратушу, що нагадувала йому дракона. На збентеженого директора музею, якого крісло дракона лякало вже давно. На змерзлого сторожа, якому зіпсували зміну. Що мав відповісти?..

– Вибачте, – сказав винувато, очікуючи докорів.

– Не треба, – мер на прощання затримав Левову руку. – Ви ж добре знаєте, що перед нашими незрячими очима відбувалася змова проти Львова.

– Так... – Безрукого часто підводили очі, його інколи підводили вуха. Але ніколи – ніс. Нюх він мав натренований. Запах привида витав у музеї. Впереміш зі смертю...

– Чекаю подальших інструкцій. – Юрій Данилович натякнув Безрукому, що хотів би бути в курсі справи, якщо привиди ще дадуть про себе знати, бо яким би він реалістом не був, як би не боровся за технічний прогрес, але сидіти на смерті не хотів... Неприємно, навіть коли ти смерті не бачиш... А позаяк усі великі люди – забобонні, то завтра під час чергової сесії він стоятиме... За трибуною. Щоб проаналізувати виконання бюджету. Бо казна – така штука, що любить контроль...

Безрукий відмовився від пропозиції мера підкинути його додому на службовому авто.

– Дякую. Я пройдуся...

– Уже пізно...

– Вдома буде ще гірше. Дорогою спробую навести хоч якийсь порядок у голові. Хоч пилюку протру...

Ніч знала Безрукого, як облупленого. Стільки крові, скільки він їй зіпсував своїми безглуздими блуканнями, не випивають навіть ненаситні упирі... Ніч давно мала завдання не спускати з божевільного доцента ока. Що він за такий екземпляр, що шеф наказав за ним постійно наглядати?.. Нічого підозрілого нічка за Левом Львовичем не помічала. Звичайнісінький сновид, що топче лише бруківку та асфальт. На висоту не рветься, по дротах не ходить. Одного разу вибрався вночі на ратушу, але без витребеньок, по-людськи, східцями... Навела на нього об'єктив, так крізь дрімоту й пильнувала...

Марі не спала. Сиділа на кухні, гріла долоні об чергову філіжанку кави.

– Ну як? – запитала чоловіка.

– Мер не думає, що я здурів.

– А конкретніше?.. – Марі встала і притулилася до Лева. Він погладив її пишне хвилясте волосся (через яке ще з першої зустрічі в лікарні й назвав «хвилястою жінкою»), обняв і так сховав її цілу від світу. Скільки тої хвилястої Марі порівняно з ним – велетенським левом. Серце Марі тріпотіло наче десь у нього всередині. – Розкажи мені, будь ласка, все... Ти ж знаєш, якщо будуть якісь проблеми, вони будуть не лише в тебе – вони будуть у нас. Я осторонь не залишусь. Ніколи. Тому хочу бути в курсі... Не приховуй нічого, прошу... – Марі замуркотіла від блаженства. Ну хіба грізний Лев міг від неї щось утаїти?..

Почало світати. Ганнуся спала, всміхаючись своїм ангельським видивам, навіть не підозрюючи, що доля знову виділила татові з мамою порцію випробувань... Бо якщо хтось хоч краєчком ока мав досвід зазирнути у світ, де живуть душі, цей новий світ за потреби використає найменший шанс, щоб цим досвідом скористатися... Адже мало залишилося дивакуватих людей на землі, ох як мало!.. Всі зайняті тим, щоб виглядати пристойно! В ілюзорному світі товарів. А з тих, кому все по цимбалах, толку – як з козла молока, бо душі в них залишилося – дрібка, згасаюча вуглинка...

Одна надія на нормальних божевільних...

У Марі був вихідний, у Лева лекції після обіду. День видався похмурий і змарнілий. Хоча не дощило. Ганнуся поснідала і щось собі радісне уявляла, бо гугукала і з того тішилася. Марі нарізала капусту на салат. Безрукий не вилазив з Інтернету – вишукував львівських привидів, збирав інформацію про крісло дракона. Сама водичка – нічого конкретного... Одне-два речення – приманки для туристів.

Ганнусі набридло тішитися уявою, вона вгледіла на столі татів мобільний. І почала пхинькати, вимагаючи цю іграшку. А оскільки, як казала Марі, донечка вдалася характером у тата і була вперта, як лев, то добилася свого.

– Чого мала пхинькає? – крикнула з кухні Марі.

Лев, не відриваючись від комп'ютера, вручив Ганнусі мобільний.

– Уже не пхинькає! – відповів дружині.

Донечка дійсно на деякий час замовкла. Розглядала забавку, тиснула на потерті кнопки, що зяяли убого. Адже Безрукий ніяких сенсорів не визнавав – його лапа не була пристосована гладити екрани. Кнопка – інше. Знайшов, натиснув – маеш...

Та враз Ганнуса кинула на підлогу мобільний і так почала ревити, що аж заходилася. Лев підхопився, взяв дитину на руки – вона не замовкала. Прибігла з кухні Марі, закрутилася біля дитини – все марно. Мала ридала і наче хотіла втекти. Боязко позирала вниз. Там лежав мобільний. Марі механічно підняла його, глянула і теж кинула. Ніби телефон її опік. Вихопила з рук Лева Ганнуса і втекла на кухню. Спантичений Лев помчав за ними. Його двоє найрідніших дівчаток притулилися одна до одної, трусилися і плакали...

- Що таке?! – добивався хоч слова від дружини Лев.

- Там – смерть... – промимрила Марі.

- Де?

- У мобільнику...

Лев обернувся, щоб піти подивитися, що такого вони могли в телефоні побачити. Ну смерть точно туди не могла пролізти...

- Не дивися! – просила Марі. – Благаю тебе, не дивися! Викинь той клятий телефон! Негайно! Через вікно! Або ліпше облий бензином і спали! Хай іде з димом!..

- Добре, – погодився Безрукий. – Сидіть тут, я зараз усе зроблю.

Лев не був би левом, якби не схотів дізнатися, що саме до смерті налякало його дівчаток. Боязко підняв мобільник, повернув екраном до себе – і отетерів!..

Його спалювали вогненні очі дракона, якого осідлала злюща кістлява смерть... Дракон був живий. Зовсім не крісло, а пекельне чудовисько!.. А смерть не лише наганяла жах, вона була переляканою! Лев ще ніколи не чув і не бачив, щоб смерть боялася!.. І ще помітив, що смерть на моніторі наче приховувала своїми

кістками... текст!

Лев згадав, що в час, коли годинник на ратуші востаннє пробемкав північ, він сфотографував крісло дракона!.. Єдиний спалах фотокамери – і все! Аж мер сахнувся того спалаху.

«Здається, почалося!..» – подумав Безрукий. Укинув телефон у кишеню, заглянув на кухню. Дівчатка трохи заспокоїлися. Марі запалила освячені свічки і якимсь зіллям обкурювала кухню. Дим стояв, як на пасовиську, коли палили соломку. Але був цей дим добрий, м'який і легкий. Лев відчув, що цей дим проганяє його з дому разом з телефоном...

– Я скоро! – сказав Марі. Дружина лише недовірливо кивнула головою.

10

Борислава Болеславівна, уздрівши Безрукого на кафедрі ледь не за півдня до лекцій, звела лагідно брови, та все ж суворо мовила:

– Здається, ви, Лево Львовичу, йдете на поправку... Ось що значить дисципліна.

– Я схуд на п'ять кілограмів, – буркнув Лев і прикусив язика. Схаменувся, що не те ляпнув.

– Правильно, – потрактувала це по-своєму мудра декан. – Бо почали працювати. Я переглянула деякі ваші нотатки про львівських привидів. Похвально. Ваші привиди, як живі. Мені цікаво...

– Мені теж...

– Тоді до роботи, доценте! Не буду вас відволікати. Бо пахне сенсацією. А нюх на сенсації у мене з пелюшок... – Борислава Болеславівна щезла з кабінету. Безшумно, як привид. Де вона так наловчилася?

«Ти б на чоловіка якого краще нюх нагостила! – подумки порадив їй Безрукий. – Може, не була б такою змією гримучою!»

Лев увімкнув свій робочий комп'ютер. Той захарчав, як сухотник. Безрукий хотів одним ударом його добити, щоб більше не страждав. Але, по-перше, це державне майно. А по-друге, він йому потрібен – кров з носа! Негайно! Цієї ж миті!.. Як повітря, як вода, як усе!..

Перекинув фотографію з телефону на комп'ютер. Зараз маленька пауза, відкриється файл, і він у деталях роздивиться нічне фото!.. Страх і нетерпіння сплелися в Левові і перетворили його на клубок нервів. Безрукому було байдуже, що через мить станеться з тим клубком. Дістане він інфаркт, інсульт чи спазм кишок – не має значення! Бо його мозок прагнув одного – тексту!.. Прихованих кістками смерті карлючок! Знати, що там написано! А далі – хоч кінець світу!..

Дракон і смерть видалися йому одним цілим. Здавалося, смертельний дракон зараз вискочить з монітора і тут-таки його спелить. Сліду мокрого не залишить!.. Він просто з того боку екрана висмоктував з Лева енергію, пив кров! Судини висихали на очах. Тіло втрачало силу – Безрукий перетворювався на висмоктаний лимон. Довго роздивлятися фото вони йому не дадуть, це точно! Тому страхи геть! ТЕКСТ! Лев наблизив текст до себе. Почерк був акуратний, але шпичастий, наче хотів уколоти. Лев виділив текст на екрані і хотів скопіювати на інший файл. А цей закрити, щоб смертельний дракон його не зжер. Не вдалося. Тоді Безрукий взяв ручку і, не вникаючи у зміст, просто став перемальовувати букви, що йому відкривалися. Коли дійшов до останнього слова, відчув, що очі застилає пітьма, світ утікає з-під ніг... Захотілося піддатись млоській слабкості – і зникнути... Але якась частинка мозку ще тримала його при тямі, нашіптуючи: не залишай їх!.. Не залишай... лишай... ай... Лева осінило, що коли зараз же він не зітре фото смертельного дракона з комп'ютера і з телефону, то дракон його знищить! На світі білому Безрукий може вже не прокинутися. Поселиться десь у ратуші або в музеї біля чергового дракона і лякатиме нещасних людей. А хто його звільнить, хто? Хто допоможе Марі і Ганнусі?..

При згадці про своїх дівчаток останні крихти енергії підступили до пальців Лева і безкровні пучки натиснули «delete». У комп'ютері і в телефоні.

Але свідомість Безрукий таки втратив...

Очуняв нескоро. Хтозна-скільки перебував би у безвісті, якби не привела його до тями прискіплива Борислава Болеславівна.

– Ото так ви працюєте, доценте Безрукий? А я то гадала! – донеслося до нього.

«Ворожка вона якась чи що, бо пощо гадає?..» – подумав Лев. Витер з чола піт. Покліпав важкими повіками.

– Де я? – спитав здивовано.

Запитання Бориславу Болеславівну вивело з рівноваги. Вона почала нишпорити під столами, по Левових тумбочках, у загальних шафках у пошуку алкоголю. Аби витурити Безрукого до бісової матері з інституту по статті за п'янку!.. Хай сам знає, й іншим наука буде!

Нічого не знайшла. Однак не розчарувалася. Подумала, що Безрукий встиг замести сліди. Борислава Болеславівна не була б деканом, перед якою тремтів навіть ректор, якби здалася. Вона викликала «швидку». Разом з «п'яним» Безруким поїхала в наркологічний диспансер, щоб зробити аналізи. Прослідкувати і довести!.. Довести всім!..

На превеликий жаль турботливого декана, Безрукий виявився чистим, як сльоза!.. Ні алкоголю, ані найменшого натяку на наркотик чи що там ще цікавого можна знайти... Зате уважні лікарі відправили Лева в кардіологію, де Безрукого ледве вирвали з лабет інфаркту, що наближався до нього зі швидкістю світла!..

– Дякую вам, жіночко, ви, можна сказати, врятували людину... Все вирішили секунди, – похвалив Бориславу Болеславівну уважний бородатий професор.

– Я не жіночка. Я – Стійка Борислава Болеславівна, декан факультету етнографії! – гордо випнула свої зсохлі груди змія.

– Все одно дякую. За стійкість. – І лікар утік в ординаторську, бо своїм професорським чуттям передбачав, що від спілкування з такою «стійкою» у нього самого може погіршитися здоров'я.

Лев цілу ніч марив і, наче в лещатах, стискав у своїй левовій лапі шкарпетку. Бо в ній було те, що він устиг перемалювати з фотографії...

Уранці Марі забрала чоловіка додому. На подив лікарів, Безрукий дуже швидко одужував.

11

Головний привид Львова Домовина заправлявся енергією для польоту в Париж. Там він має зустрітися з Верховним привидом, щоб затвердити план дій перед тим, як він поселиться в тіло донора. Бо потім уже ніяк...

Вірус – таке ймення отримав Верховний привид Європи, коли заступив на престол, – нервово перебирав на полиці книжки. Сторінки перегорталися зі швидкістю вітру, одна книжка за іншою злітали на підлогу. Книжок, які Вірус не встиг переглянути, залишилося не більше десятка.

– Проблема поганяє проблему, чи не так? – загадково запитав Верховний привид.

– Я б так не сказав. Працюємо за планом... – розгубився Домовина.

– Тоді скажи мені, де живе душа Львова?..

– Ще не знаю...

– А що ти знаєш, Домовино?.. Зачіпки якісь у тебе є?.. – Допоки Вірус виговориться, Домовина вирішив помовчати. За цей час, можливо, зорієнтується, що не так. Що могло не на жарт розлютити Верховного привида. – Я переглянув усю, яку тільки можна, літературу про Львів і нічого не знайшов. Вилами по воді писано... Це місто справді небезпечно!.. Як ми могли так спокійно поставитися до його піднесення, га?.. Поясни мені, ти там керуєш?.. Як це так скоро може розмножуватися світло?.. Де душа міста? Звідки треба починати шукати душу? Що є зародком світла?..

– Люди... – промимрив Домовина.

- Люди є всюди. Без них і нас не буде. Скажи мені, чому в Парижі нормальні люди, а у Львові – схиблені?..

- Не знаю...

- Бо сидите там і туристів лякаєте, ось чому!.. Безрукого ката випустили! Кат був призначений для пекла, а не для неба, розумієш це ти, чи ні?..

- Розумію... Але за ката я вже зазнав покарання...

- І що з того?.. Ти собі не уявляєш, як би він нам зараз допоміг. У нього було знань більше, ніж в Інтернеті. Бо він працював, учився, а не байдики бив!

Домовина чекав, коли Вірус виговориться. Мав таку негарну звичку нападати, перш ніж по-нормальному розмовляти.

- Добре. Точніше, зле... Сідай, розкажуй, що маєш. Бо часу обмаль. Якщо світла пошесть від тебе перекинеться на Європу, тобі гаплик. Повний.

- Знаю...

- Ти не знаєш! – Домовина пожалкував, що не змовчав. – Тобі не дано знати! Ти можеш тільки здогадуватися! І то краєчком своїх недорозвинених звивин! Я давно б тебе вже звільнив. Перекинув би в Африку під бамбукову стріху! Насолоджуватися сонцем і пісками! Але справа в тому, що у твоїх львівських привидів мізки ще тупіші. І ледачі! Попристроювалися в шикарних замках, старовинних будівлях, кав'ярнях або в підземеллях соборів!.. Романтики нікчемні! Подавай їм красу і затишок!.. Матимете затишок, коли будете вічно корчитися під променями незгасаючого світла!.. А воно гряде!.. – Домовина мав передчуття, що це лише вступ до серйозної розмови. Господи, аби тільки він помилявся!..

- Добре, – врешті вгамувався Вірус. – Скільки я в тебе випив енергії?..

- Достатньо. Назад навряд чи долечу... – полегшено зітхнув Домовина. Відчув, що шеф уже наситився.

– Візьмеш кредит. Потім відробиш...

– Як скажеш, Верховний привиде... – Ця відповідь, певно, була найправильнішою, бо Вірус не загорівся новими звинуваченнями. Або просто смачно поїв. Домовина був не сьогоднішній, тож взяв з дому енергії про запас. Тому почувався задовільно.

Вірус усівся, ноги безцеремонно поклав на стіл, вдоволено посопував.

– Перш ніж ти мені викладеш план дій, я хочу поцікавитись: а ти знаєш, якого проколу ти допустився у ніч воскресіння дракона? На його оживлення пішли неабиякі ресурси! До того ж смерть за послугу здерла, як за рідну маму!

Ось тепер Домовина розгубився по-справжньому. Який прокол?.. Та все ж пройшло чисто – голки не підточив! Невже шеф бере його на глузи?..

Головний привид Львова набрав повні груди повітря.

– Я хотів би фактів, а не натяків, – випалив він.

– Ти хочеш фактів? Що, покликати сюди смерть? Ти оплатиш її візит?

– Не треба, я повірю тобі на слово.

– Тоді слухай. Перший прокол. Ти допустив у приміщення, де відбувалася передача потом здобутого древнього послання, сторонніх. Так?

– Але ж це люди! Їхні очі не здатні бачити! – виправдовувався Домовина.

– Серед цих людей був Лев Безрукий, який, як ти знаєш, не є вже таким сліпаком!

– Це випадковість...

– Випадковостей не буває... Ти знехтував одним з десяти законів переваги привидів. Так?

– Так... – погодився Домовина. – Але надалі все було як слід... – Він ще раз спробував виправдатися.

– До того часу, коли годинник зафіксував передачу послання тобі. І саме в цей час Лев Безрукий сфотографував дракона! Спалах! Ти помітив спалах?

– Помітив. Я думав, так має бути.

– Так і мало бути. Але спалах фіксує спалах. Так що є підозри, що Безрукий на своїй картинці теж має...

– Текст! – простогнав Домовина.

– Ось у цьому, шановний, і є найбільша проблема. Тому я тебе так підганяв. Я і не знав би, та смерть розказала. Ця фотографія їй теж не додає авторитету. І сили...

– І що тепер робити?

– Якраз це ми зараз і вирішимо... Полюбовно... Бо що б я тут не розказував, я розумію, що тобі важко... І що на минуле нарікають одні тупаки... Є й такі... Оце все ми зараз і будемо ліпити до купи... Я знаю: якщо програєш ти – програю і я... Тому в усьому тобі сприятиму. Те, що ти почув від мене, – не докір. Це загартування і досвід. Готуйся не до прогулянки – до битви. На смерть. За життя привидів...

12

Марі гладила Левові кучері. Він смачно посьорбував каву і дякував Богові, що має таку дружину і донечку. Ким би він був без них? Другою Бориславою Болеславівною, тільки в штанях? Скоріше за все... Бо коли людина не має про кого піклуватися, вона мусить на чомусь схибнутися...

– Чому ти не зателефонував, не сказав, що ти в лікарні? – легенько дорікнула Марі.

– Я ж ішов знищувати мобільний!..

– Але ж ти його не знищив! Кому ти збираєшся брехати, Лево? Я ж тебе знаю, як облупленого... Ти пішов на роботу досліджувати це страхітливе фото. Так?

– Так... – здався Безрукий.

– І тобі стало зле?

– Так.

– І на щастя, з'явилася твоя Бор... – Марі завжди забувала ім'я суворого декана.

– Можеш називати її просто Змія. Не помилишся...

– Добре. Слава Богу, з'явилася Змія і викликала «швидку». Лікарі кажуть, дуже вчасно... Може, не така вона вже й Змія, га?

– Люба, якщо я тобі зараз розкажу, чому вона викликала «швидку», до того ще й поїхала разом зі мною, – ти впадеш. Так що краще присядь...

Марі сіла Левові на коліна.

– О, так ще краще, – усміхнувся Безрукий. – Так я можу тебе навіть притримати... Так ось: вона думала, що я п'яний, затигла мене в наркологічний диспансер, щоб засвідчити документально, що я злісний алкоголік, і погнати мене з роботи втриштя по статті...

– Ото змія! – вирвалося у Марі. І вона розреготалася. Уявила собі весь отой цирк.

– А я що казав? Змія є змія! А тоді мені смішно не було... На щастя, лікарі збагнули, що мені потрібен не нарколог, а кардіолог. Бо серце дійсно зупинялося від безсилля ганяти по судинах кров. Ця фотографія – страшнючий упир, вона висмоктала всі сили за декілька хвилин.

– Тепер кажи головне, – наполягла Марі. Вона розуміла, що Безрукий щось приховує. Весь його вигляд показував, що він чимшвидше хоче усамітнитися, аби де в чому переконатися.

– Може, не треба? – Лев не хотів хвилювати дружину.

– Слухай, Безрукий, ти добре знаєш, що ти без мене, як безпорадне дитя. Ганнуса і то більш самостійна. Так що розкажуй.

– Просто боюся за вас.

– Давай будемо боятися разом.

– Умовила! – Безрукий зсадив дружину з колін. Долив гарячої води до недопитої кави. Мусив пити слабеньку, бо серце. І не хотів, щоб Марі наробила гвалту. – Ну скажи мені: чому я такий безхребетний, безвольний чоловік? Скільки разів я намагався сказати тобі – ні! І жодного разу не зміг! Ти можеш мені пояснити?

– Можу, дорогенький! – Дружина примружила свої хитрі оченята, струснула хвилястою голівкою. – Тому що на правильно поставлені запитання відповіді «ні» бути не може. Втямив?

– Хочу ще однієї нормальної кави, а не помиїв! – вигукнув Лев.

– Ні! – категорична мовила Марі. Безрукий дружину перекривив. Його «ні» було кволе, як щойно вилуплене курча, яке шукає підтримки квочки.

– Під матрацом є моя шкарпетка. У шкарпетці клаптик паперу, на який я встиг переписати те, що вгледів. Фотографію не можна було видрукувати. Ні цілою, ні частинками. Так що тільки це. І ще... З комп'ютера і з телефону я це кляте фото видалив. В останню мить. Щоб воно мене не вбило остаточно... Наче все...

– Тоді давай ці записи.

– Боюся, якщо чесно, їх удома розглядати. Маю внутрішній страх...

– Тоді я до Ганнусі покличу пані Стефу... Вийдемо десь. У кафе, наприклад. На морозиво...

– Може, краще я сам?

– А давай без «може», Безрукий!

Через хвилину пані Стефа уже запарювала на кухні Безруких свій улюблений чай з бергамотом.

– Ви б частіше виходили на прогулянку! І мене кликали до Ганнусі. Я з радістю! – казала бабуся. – Молоді ще. Хіба я не розумію? А брудні шкарпетки, Левчику, треба класти в кошик для прання, а не в кишеню. Дивися за ним, Марі, – сказала пані Стефа і додала: – бо він як дітвак...

Марі вдала, що не почула...

13

Коли Лев з Марі попід ручку вже спускалися сходами, вибігла пані Стефа.

– Левчику, тебе до телефону!

– Хто? – буркнув Безрукий. – Якщо з роботи – я на лікарняному. У мене передінфарктний стан!

– Не з роботи! Тьху на тебе, ще наврочиш! Каже, що Борис Мудрагель. Думаю, це той сухоребрик в окулярах, що до тебе приходив часто. У нього голос кумедний. Пам'ятаеш? Я йому збрешу, що ти на роботі!

– Ні, я підйду! – Лев згадав, що без мобільного. А номери Марі Борис не мав. Об'явилося чудо з ботанічного саду...

– Лево Львовичу! Я на рідній землі! В аеропорту, як сирітка. Не маю де подітися! Мої в Осло! Голодний, як вовк!

– Треба було поїсти в літаку! – не зміг стриматися Лев, щоб не пожартувати.

– То вам не чартер! Рейсовий літак. Там треба платити! А я студент. У мене грошей, як кіт наплакав.

– Стій, де стоїш. Зараз буду.

– Я знав, що ви справжній друг, Лево Львовичу!

Хоч щось добре останнім часом! Марі і Лев з нетерпінням помчали зустрічати яскравого представника ботанічного саду України. З ним не знудишся!..

Весна була, як обікрадена на базарі дівка. Заплакана, замурзана, не знала, до кого звернутися по допомогу, бо скрізь ввижались злодії. Так з порожнім гаманцем і подибала додому. Збирати гроші на обновки. Бо нинішні – пішли за вітром... Та Бог з ними, – подумала дівка, – з тими обновками. Аби здоров'я... Буде місяць, будуть зорі, буде сонце... А сонце так майстерно причепурить її у розкішні квіти, що клятві злодії заздритимуть...

Борис Мудрагель не змінився. З нього так і струменів оптимізм, як з рогу достатку. Вундеркінд ум'яв миску борщу, всі вареники, що були в кав'ярні, і ще порцію пельменів. Запив графином узвару.

– Україна е Україна! – виголосив хлопець, втираючи засмальцьованим рукавом рота. – Куди не кинеш оком – краса, смакота і Лев Львович, який, чує мое серце, знову вліз у якусь халепу.

– Якщо я зараз відірву тобі язика, – мовив Безрукий, – ти вже стільки не зможеш їсти...

– Жартую я. Хіба не знаєте очкарика з ботанічного саду? – сказав Борис. – Усе. Я готовий уважно слухати, як ви тут без мене сумували!

Марі з Левом презирнулися.

– Я буду не я, якщо помилюся, що ви знову у щось встряли!.. То як, не помилюся? Тоді давайте все по порядку – будемо розгрібати. Все-таки три голови краще, одна з яких... Самі знаєте... Вірять в усе... Бо немає такого в світі, чого не може бути! Це основний закон успіху!

А що було робити?.. Лев усе й переповів. Про листа. Про Наума Чортополоха. Про зустрічі з мером. Про крісло дракона. Про фото з історичного музею. Про майже інфаркт...

– Я дурію без баяна! Ну не можна приїхати в Україну просто відпочити! І це найкраще, на що може сподіватися молодий учений. Який завдяки вам, до речі, так захопився всілякими невидимими світами, що переконливо може заявити: душа у Львова е! Бо душу має все! Навіть отой вареник, якого я щойно доїв!

– Тебе завжди так з переповненим шлунком заклинює? – запитав Лев.

– Правильно – «глючить». Але «заклинює» теж може бути.

Марі не втрималася і зайшлася сміхом. А від її сміху заряджалося все. Навіть стіни кав'ярні повеселішали, й офіціанти стали якимись жвавішими, щирішими...

– Тягніть свою шарпетку – будемо розшифровувати послання. З привидами жартувати не можна. Це я вже серйозно. Мені здається, Лево Львовичу, що вас Бог послав на землю, щоб ви своєю наївністю трохи отверезили світ. А чарівну Марі – щоб ви не здичавіли.

– А тебе?

– А мене, – вундеркінд зробив довгу паузу, – щоб я вас врятував від технічного прогресу. Бо дикий лев та Інтернет – це як дурень із запальничкою...

– Ну ти, опудало очкасте, зараз у мене заробиш! Твої окуляри будуть пасувати твоїм очам, як павутиння розбитому дзеркалу. Ніби схожість е, а толку ніякого!..

Марі вже давно так не тішилась. У неї аж сльози виступили зі сміху.

– Перестаньте! – благала. – Давайте до справи. Бо я не витримаю. І Ганнуся вдома з пані Стефою.

Безрукий вийняв з кишені шкарпетку, зі шкарпетки – клаптик паперу.

– Оце все, що я зміг... зафіксувати... – І поклав папірець перед трьома парами очей на вже прибраний столик. – Сам ще не дивився, – пояснив Борисові.

Жарти випарувались. Борис з неперевершеного балакуна вмить умів перевтілюватися у досвідченого дослідника. Він свердлив дивний текст, як хробак проточує вихід на волю. Чоло його було зморщене, як у столітнього дідугана. Марі більше дивилася на вундеркінда, аніж на незрозуміле послання, поспіхом зафіксоване Левом.

– Я це писав, але я нічого не розумію, – скрушно зізнався Безрукий. Марі своїм пальчиком, притуленим до губ, попросила чоловіка помовчати.

– Лево Львовичу, у вас помирає видатний вчений! – випалив шокований Борис.

– Я взагалі-то... вчений... – промимрив ображений Лев.

– О, перепрошую... Я мав на увазі – справжній. А не якийсь там кабінетний, паперовий... Так от: послання дійсно інтригує... Такого хвороблива уява не придумає... Зараз я вам тут його на серветці розшифрую...

– У мене є блокнот. І ручка... – заметушилася Марі.

– Це змісту не змінить. Але буде зручніше. Погоджуюсь... – Борис акуратним почерком почав писати. Був сама зосередженість:

«Коли зберуться всі часи в один,

Затопчуть душу лева кам'яного

Його гріхи, що в мороці воскреснуть,

І паде місто мертве в лігво змія...» —

написав він.

Дав прочитати Левові і Марі. Вони нічого не могли втямити. Текст для них був набором слів.

- Нуль, - мовив Безрукий. Марі очима підтвердила - «нуль».

- Це нормально. Адже таємниці для того й існують, щоб їх у поті чола розгадували, а не щоб вони лягали перед вами, як вареники на тарілці... Слухайте мої міркування... Прізвище нашого мера - Юрій Змієборець. Захисником Львова є Юрій Змієборець. Останні застереження, що мер сидить на смерті, - це натяк, де треба шукати послання. Лист ката - окрема історія. Підказка Левові Львовичу. Який, до речі, зробив неможливе - він дістав текст послання. Кепкування тут ніякого. Ви - молодець, Леве Львовичу! Такою інтуїцією, як у вас, сумніваюся, що володіють ангели... З програми-мінімум ви витиснули все! До крапельки!.. Тепер, коли ми маємо текст старовинного послання, можна ставити запитання. Правильніше сказати, тепер треба ставити собі завдання. І виконувати їх. Крок за кроком. У мене є ідеї.

Спочатку розбираємо текст послання: «Коли зберуться всі часи в один» - час нам треба визначити. Будемо над цим працювати. Я займуся зараз же... Поки що версій у мене немає. «Затопчуть душу лева кам'яного» - кам'яних левів у Львові безліч. Не виключено, що в одному з них - душа Львова. Змушені шукати. «Його гріхи, що в мороці воскреснуть». Те, що з мороком, із силою темряви нам доведеться воювати - ви збагнули вже самі. Тож тут коментарі зайві. «І паде місто мертво в лігво змія...» Хто змії? Де його лігво? - питання на засипку.

Тепер давайте зробимо деякі висновки:

Юрій Змієборець і кам'яний лев - основні об'єкти пошуків. Тільки там можна знайти відповідь. Сьогодні в мене безсонна ніч. Може, ранок щось підкаже. Замовте мені, Леве Львовичу, дві піци і три пляшки «Моршинської». І я поїхав. Бо, чесно кажучи, такого адреналіну я не відчував відтоді, коли відправив вас у підземний замок з табличкою «ВХОДУ НЕМАЄ». Дайте мені номер мобільного Марі, бо у вас що є телефон, що його немає - користі від нього ніякої. Як ви любите казати: як з козла молока. Текст я пам'ятаю. А це треба спалити. - І Борис від свічки запалив Левові записи. Лев було сахнувся, не хотів дати посланню згоріти.

– Я пам'ятаю, – заспокоїла його Марі.

Листочок перетворився на купку попелу. Наробивши ідкого диму в кав'ярні. Кава у Львові так не могла пахнути...

– Але у Львові безліч кам'яних левів, – розчаровано мовив Лев.

– І багато місць, пов'язаних з легендарним Юрієм Змієборцем. То й що?

– Як ми знайдемо?

– Лево Львовичу, у реченні «Безрукий злий, як дідько, і збентежений до нестями» можна знайти букву «а»? – запитав вундеркінд.

– Не можна. Її там немає...

– А в реченні «Марі благає Господа дати нам натхнення» можна знайти?

– Так...

– Наше завдання шукати там, де є «а». І знайти правильне «а»... Все інше...

Коли вундеркінд піднімався з-за столу, засовуючи в кишені тістечка, він випадково глянув на офіціанта. У того на обличчі застиг вищир.

– І ще, – прошепотів Борис своїм друзям, – найважливіше: є той, хто хоче вкрасти душу Львова. Він наш ворог. Хто він?.. – Знак питання застиг безсонням у головах Марі і Лева...

14

Борислава Болеславівна була солодка, як мед. Безрукий мед любив дуже, міг його їсти ложками, але від медової Борислави Болеславівни його нудило. Вранішні тістечка перетворилися на клубок і все вище піднімалися до горла.

Безрукий почав глибоко дихати. Боявся, щоб не вивергнути на Стійку.

- Вам погано? – солодко спитала сувора декан, хоча й злякалася.

- Ні! – відрубав Лев. – Мені добре. Бо ви мене знову на експертизу запроторите. Я тверезий, дієздатний, здоровий.

- Ну чого ви так, Лево Львовичу? Тут навіть непорозуміння немає, бо, як виявилось, вам терміново була потрібна медична допомога. Інакше б ваше серденько...

- Мое серденько якраз від тої експертизи і зрушилося! Ще ніхто мене так не принижував! Про мене вже легенди ходять по інституту!

- Легенди – це добре. Тим паче, що ви етнограф. Про легенди я з вами якраз і хочу серйозно поговорити. Але спершу вгомоніться. Бо поки в суботу ви після нападу відпочивали, хоча мали відпрацювати пару за 15 квітня, – дорікнула декан, – я трохи модернізувала кафедру. Прошу! – Борислава Болеславівна сама відчинила Безрукому двері. Фантастична ввічливість! Невидане і негадане! Може, знайшовся якийсь смертний і її «модернізував»?! Чого тоді вона така медова і солодка? Невже?! – Безрукий не міг собі уявити чоловіка, який би насмілювався приголубити Бориславу Болеславівну. Певно, інопланетянин... Якщо Стійка чогось не задумала!..

Світлий і просторий кабінет кафедри етнографії з масивним круглим столом перетворився на клітку з комірками. Сонце наче плюнуло на це чудо модернізації і пішло далі, туди, де його приймають. Де йому радіють. А не ховаються від нього за деревоволокнистими плитами. Коротше, стінки кабінок були з ДВП. Дешевших, ніж гумові пляжні капці на осінньому розпродажу.

- Ну як? – у Борислави Болеславівни заяскріли очі.

- Жахливо... – простогнав Безрукий. З комірок, як сонні трутні з вулика, почали з'являтися голови працівників кафедри. – Як можна було за один день просторий кабінет перетворити на клітку?

– А всі кажуть, що чудово, просто розкішно! – здивувалася декан. Вона підозрювала, що Безрукий, мабуть, їй мстить за наркологічний диспансер.

– Усі вам просто підтакують... – мимрив Лев. Колеги всіма можливими жестами і мімікою просили його замовкнути.

– Чому? – не вгавала прискіплива начальниця.

– Бо ніхто не хоче на експертизу. В наркологічний диспансер! – Безрукий нині не боявся, що Борислава Болеславівна його звільнить. Сьогодні його мучило щось більше, ніж звільнення. Спокою не давало, яку капость могла задумати Стійка, аби так довго триматися ласкавою до безцеремонного Безрукого. І терплячою. Бо ще вчора за одне слово «жахливо», що характеризувало її неймовірну модернізацію, можна було стати ніким із йменням Ніяк...

– Ну й жартівник ви, Безрукий! – хотів розрядити ситуацію масивний бородатий професор, що ледь виглянув зі своєї комірки.

І тут Лев побачив на дверцях, що не досягали навіть до його грудей, табличку зі своїм прізвищем:

«БЕЗРУКИЙ ЛЕВ ЛЬВОВИЧ».

– Це і є моя клітка? – запитав начальницю, що потроху почала втрачати незворушність.

– Робочий міні-кабінет! – вистрелила Стійка.

– У таких клітках люди в селі тримають свиней. Дуже зручно. Не треба відчиняти дверці – їжу заливають у корита зверху. Нагнувшись через стінку. Так само можна клітку і почистити. І найголовніше – легко наглядати, як свинки ростуть. Видно, коли на забій готувати. Ну дядька зі свинями я розумію... Але навіщо клітки вам, Бориславо Болеславівно? І хто тоді ми?

– Цить! – заткнула рота Безрукому заступник декана Олена Підпірка. – Що занадто, то не здорово!.. Просіть вибачення в Борислави Болеславівни за своє зухвальство і йдіть працювати! І моліть Бога, щоб шеф вам пробачила. Бо інакше... – Олена Підпірка недоговорила. Не було до кого. Всі вчені-перевчені, кандидати у вчені на той час перебували в загородках. У кабінетах тобто. Разом з Безруким...

Але всі працівники почули, як Лев Львович голосно мовив:

– Вибачте!

І всі полегшено видихнули. Борислава Болеславівна видихала найдовше... А потім вискочила з кафедри. Попрямувала в свій кабінет. Готуватися до атаки...

Безрукого одразу кинуло в холодний піт, коли він побачив, що на місці його вірного старенького комп'ютера стоїть новий з надсучасним монітором.

Лев смикнув дверці. Деревоволокниста плита у його загородці дала першу тріщину в тому місці, де кріпилися завіси...

15

Декан факультету етнографії думала, що має дві-три хвилини. Але помилилася. Бо Безрукий вдерся до її кабінету через тридцять секунд.

– Де мій комп'ютер? – гаркнув Лев.

Декан на своїй території була спокійною, стриманою і суворою.

– То ви так дякуєте, Лево Львовичу, за те, що я належно оцінила ваш особистий внесок у розвиток кафедри і вибила для вас у скупого начальства найсучасніше чудо техніки? – париувала Борислава Болеславівна.

– Ви добре знаєте, що мене цікавить не комп'ютер, а інформація!..

– Вся інформація, дороженький, із старого тугодума перекачана до новенького швидкісного дотепника...

– Мені не подобається, коли хтось риється в моїх дослідженнях! – не вгавав Безрукий.

– А ось тут на деяких нюансах ми трішечки зупинимося. – Декан запросила Лева присісти, сама зручно вмостилася в шкіряне крісло, зімкнула руки в замок і нахилилася до доцента. – Оскільки ви працівник інституту й отримуєте тут зарплату, то плоди вашої праці є надбанням інституту. І ними задля спільної справи може користуватися будь-який працівник. Звичайно, з посиланням на вас, цивілізовано. Логічно? А не подобається – звільняйтеся, досліджуйте собі вдома що хочете і скільки влізе й думайте, за що дитині купити цукерку. Такі умови вас влаштовують?

Безрукий почухав свої кучері. Стійка умить загасила його запал, як новий вогнегасник. Нападати вже не було сенсу. А відступити гідно – не знав як. Тримав паузу...

– Я взагалі-то покликала вас, щоб похвалити, – врятувала Левову репутацію начальниця. Він за це їй подякував. Подумки. Так само мовчки відзначив, що сам вдерся до її кабінету, а не вона його покликала. Що ж, нехай... – Отож не буду багато говорити, зразу роблю вам ділову пропозицію. Ваші знахідки про львівських привидів цікаві. Визнаю. Але для справжньої бомби в науковому світі цього замало. Без солі, так би мовити... Факти хоч якісь просяться... І я випадково надибала у вас одну вражаючу фотографію...

– Як?.. – Лев умить упрів.

– Із смітника... Ви знаєте, що в комп'ютері в нижньому куточку є такий ящикок – смітник називається. І допоки його не почистити – з нього можна повернути сміття, так би мовити... Хоча і з почищеного можна, до речі... Так от, на цьому фото, крім екстравагантних персонажів, проглядається цікавий текст... Що ви про нього можете сказати?

– Нічого! Я ледве встиг видалити фото. Щоб екстравагантні персонажі мене не знищили! Такого безсилля я ще не переживав!.. Вам, напевно, того не збагнути, але фото висмоктувало з мене життя небаченими темпами... Тому ви й подумали,

що я п'яний...

- А якщо ми спробуємо спільно попрацювати над текстом, напишемо у співавторстві шедевр, розкриємо, розкрутимо, станемо відомими?

- Ні! Вибачте, Бориславо Болеславівно. Але за це я не візьмусь. У мене мала дитина, і я ще хочу жити... Ви розумієте?.. Ви ж бачили?.. А як на вас подіяла світлина?.. - Безрукий злякано закліпав очима. Весь зблід.

- На мене все діє так, як я захочу! - відмахнулася від запитання декан.

- Тоді вам легше... - промимрив Безрукий.

Борислава Болеславівна підійшла до вікна, трохи відхилила штору. Дивилася на шмаркату, закутану в тумани весну. Дивувалася, чому та не вдягається у сонячне в квітки плаття і не виходить на люди, як цариця!.. Якесь таке все сіре, сире, обпльоване... Таке, як їй подобається!.. Сійка сховала за шторою своє обличчя, а Лева бачила, як на долоні. Настроїлася на нього, наче соковижималка, що хоче вичавити геть усі соки!.. Якщо вдасться - навіть з м'якоттю!..

На радість Борислави Болеславівни, Безрукий був безхребетний, безініціативний, переляканий, безмозкий і безкровний. Тобто без соку... Залишилася одна м'якоть. Але м'якоть сама по собі непоживна. Безрукий пройшов такий ретельний рентген, що якби хоча б якась брехлива хитринка у ньому була, Борислава Болеславівна вирахувала б її точно. Тисячу відсотків!.. «Мертвяк!» - подумала декан. Хоча для недосвідченого ока виглядає грізним звабливим левом. У кожного свої очі...

- Шкода! - розчаровано продовжила декан, відійшовши від штори. Безрукому здалося, що вона почала знову перетворюватися у колишню Бориславу Болеславівну - змію... - Це ваша остаточна відповідь? Бо я знайду іншого охочого! Щоб ви потім не жалкували...

- Остаточна. Лише...

- Слухаю уважно.

– Ви часом мені те фото в новий комп'ютер не закинули? – злякався Безрукий.

– Ви що, Лево Львовичу? Я смітників у нові комп'ютери не закидаю.

– Дякую...

– На здоров'я. Але якщо надумаете...

– Не надумаю...

– Тоді йдіть до своїх привидів. Працюйте.

Безрукий піднявся, знову почухав свої кучері. У нього була така дурна звичка ще з дитинства. Коли хотів щось запитати, але не був упевнений, чи треба...

– Ще щось?.. – Борислава Болеславівна зовсім не виглядала розчарованою відмовою Безрукого співпрацювати.

– Мій мобільний. Він тоді був на кафедрі. Ви часом не бачили?.. Випадково?..

– На відміну від робочого комп'ютера, ваш мобільний телефон, Лево Львовичу, ваша приватна власність. Так що ні, не зустрічала. За мобільними працівників я не наглядаю. Шукайте. До побачення. До вечора... Ви сьогодні маєте пару в заочників... Не забудьте, будь ласка... Гарзд?

Безрукий побіг у туалет. Його знудило. Він почекав над унітазом, але блювати було нічим... Ця змія зжерла з нього все...

Дорогою додому, яку Лев традиційно долав пішки, бо не вистачало часу на стадіон, він не без радості визнав, що вміє переконливо брехати. Не те що не почервонів – жодна жилка в ньому не сіпнулася, коли з виряченими очима переконував Змію, що не встиг побачити тексту! Аж загордився собою, коли Стійка повірила! Треба відкриттям такого спасенного дару обов'язково поділитися з Марі, – подумав. Уявив її реакцію – і передумав. Ні, дружині таким талантом хвалитися не можна! Ніяк. Вона ж потім, може статися, постійно гадатиме, що він бреше... Заради святого спокою нехай краще Марі думає, що Борислава Болеславівна не стійка, а сліпа... Адже Марі переконана на всі тисячу,

що Безрукий брехати не вміє. Бо його при брехні видає все – очі, міміка, жести, рухи... Душа... Нехай буде так... Як хоче дружина. Бо ж відомо, що муж і жона – одна... Ні, краще так: чоловік та жінка – одна спілка.

До дому ще залишалася одна трамвайна зупинка, а ноги Безрукого вже не несли. Якраз задзеленькав трамвай. Він підбіг до зупинки, заскочив на вичовгану мільйонами підошов сходинку, коли нервова, фарбована під відьму водійка наче навмисно ледве не зачинила перед ним двері. Лев її впізнавав уже давно. І не лише через надміру яскраво нафарбовані тонкі губи; вона завжди дзеленчала своїм іржавим дзвінком ще на жовте світло світлофора. Чим виводила із себе і пішоходів, і водіїв. Певно, так підживлювала своє відьомське ество...

Лев запхав руку в кишеню, щоб витягнути гроші, а вийняв учетверо складеного папірця. Розгорнув, почав читати.

«Молитва до святого Великомученика Юрія

Святий Великомученику й Чудотворцю Юрію!

Глянь ласкавим оком на мене й попроси милосердного Бога, щоб не карав мене за мої тяжкі гріхи, а щоби вчинив зі мною по безконечному Своему милосердю: нехай за Твоїми молитвами, святий Великомученику Юрію, Бог завжди дає мені здоров'я душі й тіла, благословення в усіх моїх працях та змаганнях, а передовсім прощення моїх гріхів і ласку витримати в доброму до кінця.

Будь при мені, святий Великомученику, по всі дні мого життя, будь при мені особливо в годину смерті й допоможи в останній вирішальній боротьбі, щоб я разом з Тобою міг у вічності славити в Трійці одного Бога.

Амінь».

Безрукий прочитав молитву раз, удруге. Втретє дочитати не встиг, бо підійшов дебелий контролер-ревізор і ввічливо попросив квиток. Наїздився! Лев почав було переконувати його, що не встиг придбати квитка, бо щойно зайшов. Уже й гроші наготував. Але контролер не Борислава Болеславівна – він йому не повірив. Довелося заплатити штраф за безквитковий проїзд. Фарбована відьма з того так

потішалася, наче їй на день народження подарували нову мітлу, і на біса їй здалися тепер ці трамваї!..

Проте штраф Лева майже не засмутив. Він зрозумів інше: чому йому вдалося вистояти перед Стійкою. Молитва допомогла!!! Значить, – зробив висновок Безрукий, – інколи збрехати не гріх. Раз святі великомученики і чудотворці цьому сприяють!..

Питання, як молитва опинилася в його кишені, залишалось не дуже й відкритим. Адже Марі знає все!..

16

Головний привид Львова Домовина вселився в Бориславу Болеславівну опівночі, коли вона собі уявляла любові з проректором Едуардом Столичним. Замолоду вони крутили шури-мури, згодом Столичного перевели в Харків, і аж ось тепер доля знову повернула Едуарда в рідний інститут. Столичний Бориславі зробив комплімент, вона повірила... А цієї ночі ні сіло ні впало Борислава поринула в спогади – Едуард був молодий, м'язистий і ніжний, а уява в досвідченої Борислави така, що може хмари в один грозовий кулак зіжмакати, не те що розворушити власне тіло...

Борислава Болеславівна якраз набирала жару, Домовина їй трохи підсобив – попестив, полоскотав, роздмухав аж до вибуху... Жінка здригнулася, розслабилася, і в цей неконтрольований завжди обачливою Стійкою момент привид прослизнув у її тільце. Легко, наче влетів на оглядовий майданчик ратуші. Навіть не сподівався на такий миттєвий успіх. Ось що значить підходяща мить. Недарма про привидів, яким пощастило злетіти в небо, кажуть: він опинився в потрібному місці, в потрібний час... Ну, про те, що місце, в якому довелося побувати Домовині щойно, йому було конче потрібне, – це, м'яко кажучи, не так, а ось час він вибрав потрібний – це стовідсотково.

Тіло у Стійкої було сильне – молодим би такого здоров'я. Душа куца, прибіта, з нею Домовина знайшов спільну мову скоро – пообіцяв спустити з парашутом з телевізійної вежі Високого Замку. Душа погодилась – з'явився хоч якийсь шанс політати. А ось із мізками попервах були серйозні проблеми. Особливо першої

ночі, коли Борислава факт, що в ній поселився привид, приймати категорично відмовлялась. Вірила, наївна, в сон.

Довелося Домовині декілька ночей з Борислави виходити, хоча коштувало йому це здоров'я, як за рідну маму. Пояснювати, вговорювати, обіцяти... Урешті зійшлися на тому, що тимчасово Стійка Домовину приймає. Вони спільно виконують спільні завдання: Борислава допомагає Домовині знайти душу Львова, а він їй – стати ректором інституту. Все! Що привидам нічого не коштує, то людям – як манна небесна...

З першим завданням новітня Стійка впоралася сьогодні. Ну, не зовсім щоб ідеально, але на початок – чудово. Домовина був задоволений. І не так процесом, як результатом. Бо найбільше, чого він остерігався, не підтвердилось. Схоже, Безрукий не знає змісту послання. По-перше, тої ночі від надпотужної енергії фотографії він ледь не помер від серцевого нападу. По-друге, новітній детектор брехні, винайдений привидами Парижа, на якому сьогодні перевіряли Безрукого, навіть не сіпнувся. Наче був мертвяком...

Усе йде за планом. Домовина тіло має. Ще треба підселити Ченця і Чорну даму...

Вони привиди тямущі, рвуться до бою... Їм усе роз'яснено й обіцяно... Так що вперед! Допоки світло не добралось до підземель... Бо тоді не допоможе навіть Бог... Адже не буде кому прощати...

17

Безрукий тупцяв на порозі власної квартири, тиснув на дзвінок, гатив кулаком у двері і нервував. Ключа забув на роботі. Радів, що після тортур Борислави Болеславівни хоч голову прихопив. За мить переключився на двері сусідки пані Стефи. Безрезультатно.

– Пішли гуляти, – зробив він висновок. – У таку зашмаркану погоду потягли Ганнусю надвір! А потім охкають над дитиною, мацають дитячого лобика, тикають градусник і огидні ліки сують! Що старе, що молоде: два чоботи – пара. У бабці життєвий досвід – вона наймудріша. Марі – лікар хоч куди. Обое

переконані, що дитині потрібне свіже повітря! Де вони в тому задурманеному вихлопами місті знаходять свіже повітря, один Бог знає! Треба сьогодні ж купити мобільник. Такий час настав, що без нього хоч умри...

Ще раз щосили натиснув дзвінок. Рука механічно потягнулась до клямки. Натиснув – і двері відчинилися. Як у казці... Забіг до квартири. Ганнуса повзала по килимку, бавилася роздертою на шматки китайською лялькою, яку Лев подарував їй на день народження, і радісно гугукала! Побачивши татка – здивувалася. Наче не його чекала. Що коїться?

– Марі! Пані Стефо!.. – Тихо. У хованки з ним бавляться, чи що?

Гупнули вхідні двері.

– Де моя маленька пташка? – шукав когось солодкий, як нектар, голос. – Секундочку, золотце! Я все знайшов!

Безрукий напружився, щоб той голос одним ударом упокоїти. У кімнату заскочив радісний Борис Мудрагель. З мініатюрними викрутками і старим радіо з підвалу Лева. Кулак Безрукого застиг за міліметр від носа вундеркінда. Ганнуса розреготалася.

– Як це розуміти? – Безрукий взяв юнака за барки і підняв. Його ноги смішно теліпалися над килимком.

– А що таке? – здивувалося чудо з ботанічного саду. – Поставте мене на грішну землю, Лево Львовичу. – Безрукий його впустив. – Так краще, – зробив висновок вундеркінд. – А чого, власне, ви розлютились? Все добре. У нас з Ганнусею повна психологічна сумісність.

Ну хіба можна на це диво природи з ботанічного саду злитися?

– Де Марі? Де пані Стефа? – запитав утомлено Лев.

– Марі викликали на роботу. Пані Стефа пішла проваджати подружку.

– У сусідки немає подруг.

– Уже немає. Вона пішла проводити її в останню путь. Пані Стефі подзвонили – треба було щось там на похороні організувати. Не відмовляти ж людині в такий день, так?..

– А ти як тут опинився?

– Як тут, так і деінде, – Борис почав щось паяти, – так і всюди я з’являюся завжди вчасно. Бо в мене – інтуїція... Ви що, – дорікнув вундеркінд, – не могли мене попередити, що ляльку треба навчити української?.. Я приніс би все своє. А то товчуся по підвалах, наче примара... Ви б там хоч замок поставили людський. Поки відчинив ті двері, що скриплять, як гальмівні колодки в наших маршрутках, ключем, як у Буратіно, весь упрів.

– Як ти посмів залишити малу саму, та ще й на підлозі? – нападав Лев, ігноруючи вундеркіндові хитромудрі поради.

– Ви гадаєте, що вона могла кудись піти? – здивувався Мудрагель. – І взагалі, нехай звикає до самотійності. Чи ви хочете з неї виростити парникового вундеркінда типу мене?

– Не хочу.

– Отож-бо. Ставте чайник. Під гарячий чай з тістечками зараз будемо насолоджуватися, як лялька Мавка щебече солов’їною українською мовою.

– Чому Мавка? – здивувався Лев.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://tellnovel.com/procaylo_andr-y/mer-sidit-na-smert

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)